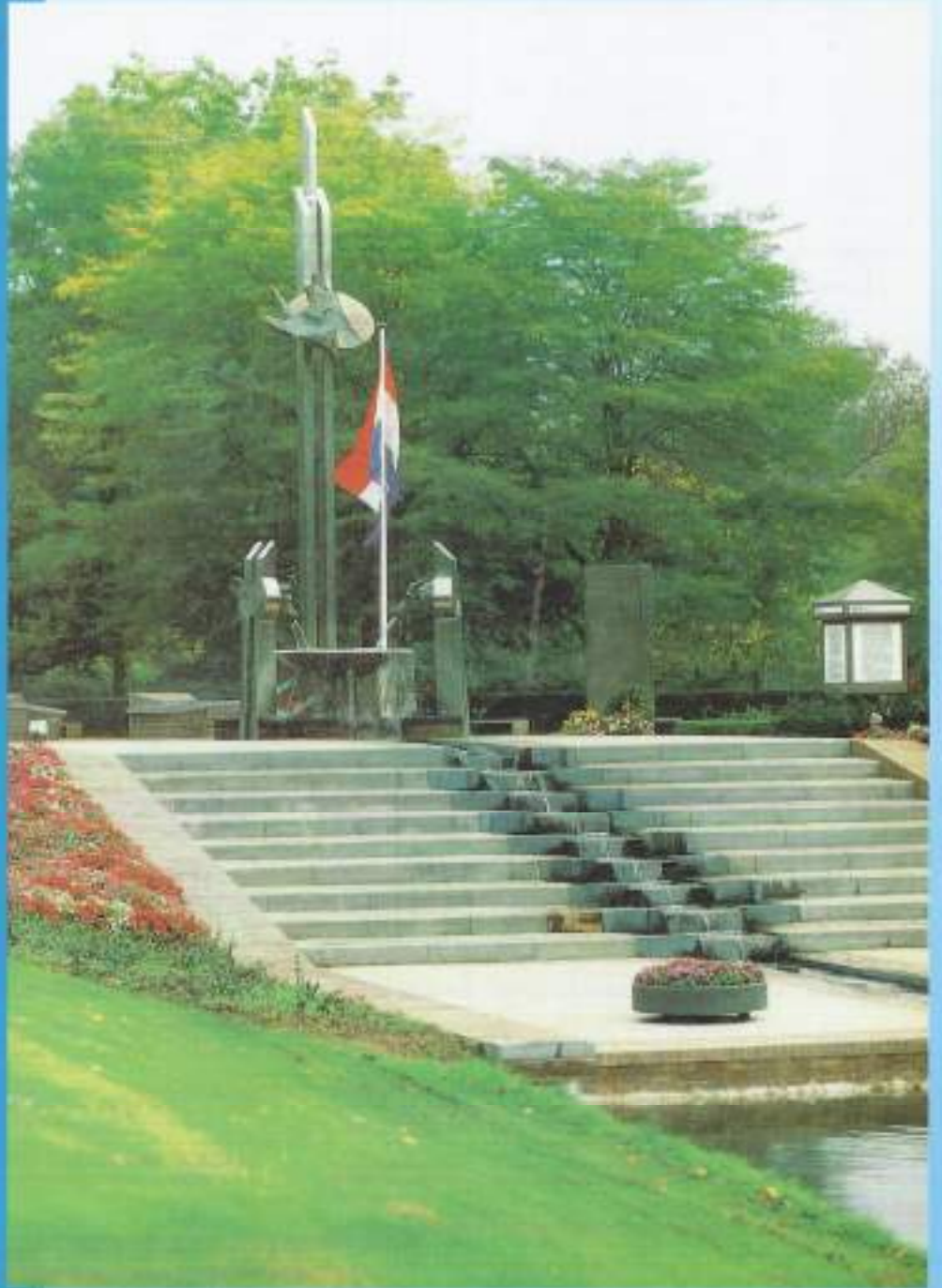

SOBAT

10e jaargang nr. 5 - oktober 1995

nummer 43

VOMI

VERENIGING
OUD MILITAIREN
INDIËGANGERS

OORLOGSGRAVENSTICHTING
BESCHERMVROUWE H.M. DE KONINGIN
ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Het aantal bloemleggingen in het Verre Oosten nam opmerkelijk toe.

Bloemleggingen en grafoto's (Verre Oosten)

Door tussenkomst van de oorlogsgravenstichting is het mogelijk om bij graven van Nederlandse oorlogsslachtoffers in het Verre Oosten bloemen te plaatsen. Een annonce over deze mogelijkheid werd geplaatst in een aantal uitgaven o.a. van oud-strijders en reünieverenigingen, in verband met het feit dat het 50 jaar geleden was dat ons Koninkrijk in de oorlog werd betrokken en de bevrijding 45 jaar geleden.

Hierdoor nam het aantal bloemleggingen ten opzichte van 1989 opmerkelijk toe.

In Indonesië bedroeg het uitgevoerde aantal opdrachten 1439 inclusief 33 kranstleggingen namens diverse verenigingen en comité's. (In 1989 bedroegen deze aantallen 926 resp. 27). Op verzoek van nabestaanden werden 936 grafoto's verstrekt (450 in 1989).

Op de Erevelden in Thailand werden 226 bloemstukjes geplaatst, inclusief 2 kranzen (in 1989 bedroeg dit aantal 144).

In Hong Kong werden 2 bloemleggingen uitgevoerd.

De kosten van een bloemlegging in Indonesië bedragen f 7,50, met foto f 10,-. Tevens is het nu mogelijk voor de Erevelden in Indonesië kleine kranzen te bestellen voor plaatsing bij de individuele graven; kosten f 16,- inclusief foto. Grote kranzen van f 30,- tot f 50,- zijn bedoelt voor kranstlegging bij de monumenten, door comité's en verenigingen.

Voor Thailand kunnen uitstekend eenvoudige bloemstukjes worden besteld. De kosten bedragen f 10,- inclusief een kleine foto.

Bestellingen dienen uiterlijk 8 weken voor de gewenste uitvoeringsdatum in ons bezit te zijn.

De eenvoudigste wijze van bestellen is per giro, onder vermelding van: naam overledene, het Ereveld en de gewenste datum.

Voor Hong Kong, Singapore en Ambon gelden aparte voorwaarden waarover desgewenst nadere inlichtingen worden verstrekt.

Kleurenfoto's van Erevelden

Overzichtsfoto's van Erevelden in Europa en het Verre Oosten kunnen per giro of telefonisch worden besteld. De prijs voor een foto in het formaat 18 x 24 cm. bedraagt f 15,- inclusief porto.

Wie nadere inlichtingen wenst kan zich richten tot de

OORLOGSGRAVENSTICHTING

Zeestraat 85, 2516 AA 's-Gravenhage
Postbus 85981 - 2509 CR 's-Gravenhage
Telefoon 07 03 63 34 34 - Giro 401.000

Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962

Mauritslaan 1 - 6074 AS Melick
Telefoon 047 25 20 94

Fondsenverwerving standbeeld Generaal Spoor
Zilveren legpenning Nationaal Indië-monument 1945-1962

De Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962 wil bij het herdenkingscomplex in het Roermondse stadspark Hattum een paviljoen bouwen dat aan de 30.000 bezoekers per jaar allerhande voorzieningen kan bieden. Dat paviljoen zal de naam "Generaal Spoor-paviljoen" gaan dragen.

Bij het paviljoen zal een standbeeld van Generaal Spoor, de legendarische voormalige legercommandant in de vroegere overzeese rijksovereenkomsten, worden neergezet. Onder andere ook om de fondsen voor het laten maken van dat standbeeld bijeen te krijgen is een zilveren legpenning van de Stichting Nationaal Indië-monument aangemaakt. Die wordt door de stichting voor f 100,- per stuk aan de man gebracht. In die prijs is een bijdrage voor het Generaal Spoor-standbeeld begrepen en een bedrag voor de instandhouding van het Nationaal Indië-monument 1945-1962.

Bij het Nationaal Indië-monument 1945-1962 worden ongeveer 5000 militairen van het koninkrijk herdacht die tussen 1945 en 1962 in het toenmalige Nederlands Oost-Indië en op Nieuw-Guinea van het vaderland bij krijgsvaardigheden het leven verloren. Tot het complex behoren een obelisk met fontein- en trappenstelsel, een aantal ere tafels waarop 112 onderdelen van de vroegere krijgsmacht al een eigen herdenkingsplaque hebben neergelegd en 19 grote roestvrij stalen zuilen waarin de namen van de ongeveer 5000 gesneuvelde militairen zijn gegraveerd. De jaarlijkse Nationale Dodenherdenking werd op 7 september 1992 door 12.000 mensen bijgewoond.

De penning wordt door atelier RE-Diamant in Roermond vervaardigd in gietwerk van het 'eerste' zilvergehalte (925/1000). Dat zilvergehalte wordt gegarandeerd door een rijkskeurmerk van de Waarborg. De penning heeft een diameter van 35 mm en een gewicht van ± 19 gram.

De voorzijde van de penning draagt de symbolen uit de top van de obelisk met het randschrift 'Nationaal Indië-monument 1945-1962'. De keerzijde draagt het opschrift 'Palmen Qui Meruit Ferat' (de erepalm is voor hen die hem verdiend hebben). Dat is het opschrift dat ook op een paneel bij het Roermondse monument is aangebracht.

De legpenning kan worden besteld bij de Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962, Mauritslaan 1, 6074 AS Melick. De betaling kan geschieden door insluiting van een girocheque of girobetaalkaart van f 100,- over te maken op rekening 17.41.74.039 van de Rabobank Roermond of op rekening 13.41.74 van de Postbank.

SOBAT

Officieel orgaan van de

Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

Raad van Advies

voorzitter: M.M. Bakker, res. luitenant-kolonel der artillerie h.d.
leden: R. Boekholt, brigade-generaal der fuseliers h.d.
H. Boschma, oud burgemeester
W. Epke, Ridder MWO, brigade-generaal h.d.
S.A. Lapré, Ridder MWO, majoor h.d.
H.A.M. Brouwers, luitenant-kolonel der infanterie
Generaal der Krijgsmacht
P.H. de Vries, kolonel der cavalerie,
Chef Staf te Divisie "7 december"

erfleden: J.W.J. in den Berken
morr. II. Zantinge-Edens †

Algemeen Bestuur

voorzitter: J. Dijkema
2e voorzitter: drs. T. Leert
secretaris: G. Determan, Irongrus 68,
3068 PB Rotterdam, tel. 010-4206136
penningmeester:

des. T. Leert, Zuylenburg 7,
3904 JT Veendam, tel. 0018-510158
postbanknummer 42.39.388
banknummer 45.85.91.300 t.n.v.
Vereniging Oud Militairen
Indiëgangers
Rotterdam
afg. offinet:
leden: C.L.W. van Haezen
N. den Hollander
Victor C. Bridié

Ledenadministratie

N. den Hollander
Saturnusstraat 210, 5945 LG Oss,
tel. 0412 625109

Sociale Commissie

voorzitter: Victor C. Bridié,
Van Nijnesodestraat 117,
2597 RL Den Haag, tel. 070-3280332

Redactiecommissie

inleidendocent: L.C. Zeguera, Alibertuslaan 76,
6461 TC Kerkrade, tel. 045-5454013
leden: H. Gort, Balloo 40, 9468 TD Balloo,
tel. 0582-241381
J. Zwam, Lijzide 45, 1034 KN
Amsterdam, tel. 020-6319151

Boeken ter recensie sturen aan:

J. Zwam,
Lijzide 45,
1034 KN Amsterdam

Filmdienst

J. de Wit, Molenbrink 60,
2553 GR Den Haag,
tel. 070-3977682

Correspondentie

1. opgave nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden o.a. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort - zie secretariatsadressen onder "VERENIGINGSNIEUWS".

2. zaken VOMI-Nederland betreffend richten aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of veranderingen aan te brengen of, zonder opgaaf van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de geplaatste artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de mening van het algemeen bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bronvermelding.

Druk: Heijlen van Hoesingen Drukkers B.V., Den Haag

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideële, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indiëgangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost-Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guineë hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de nagelaten betrekkingen van hen die als direct gevolg van militaire dienstverrichtingen een het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guineë en/of aangrenzende zeegebieden, alsmade van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgevangenschap, ziekte of ongevallen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwezenlijken (en van elke partijpolitieke richting, levensovertuiging of religie).

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

(artikel 3 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost-Indië/Indonesië en Nieuw Guineë in militaire dienst is geweest en voor weduwen van militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter

Victor C. Bridié
Van Nijnesodestraat 117
2597 RL Den Haag
tel. 070 328 05 32

Vice voorzitter

Joop Vrolijk
Generaal Spaarzaam 709
2285 TJ Rijswijk (ZD)
tel. 07 03 94 30 48

Secretaris-Notulist

Hank Barentse
Sint Jorisplein 4
2961 GB Ridderkerk
tel. 01 80 43 38 34

DISTRICTCOÖRDINATOREN

Noord Nederland

Ben C.H. Habich
Boenkerweg 10
9965 TJ Niabart
tel. 05 94 54 95 01

Oost Nederland

Joring Bekker
Schoelstraat 25
7471 WS Goor
tel. 05 47 27 11 55

West Nederland

Carol Ph. van Buuren
Prinses Beatrixlaan 332
2273 XX Voorburg
tel. 07 03 88 07 77

Canada & USA

Gerard Ledderhof
149 Sandwall Drive
Oakville, Ont. Canada,
L6L 4P1
tel. 005 627-3216

Zuid Nederland

Gerard H.L. Offerman
Tolbergcentrum 143
4708 GC Rosendaal
tel. 01 65 53 63 43

Midden Nederland

Henk J. Riemedijk
Vuurdoornstraat 268
8171 XH Veenendaal
tel. 05 78 57 31 82

COMMISSARISSEN

Gevingen

vanast

Overijssel

Jan Timmer
Valecransstraat 26
7604 CP Almelo
tel. 05 46 81 04 36

Drenthe

Ben C.H. Habich
Boerakkerweg 10
9085 TJ Niebert
tel. 05 94 54 95 03

Zuid-Holland Noord

Bob Verhoef
Beatrixlaan 10
2751 XC Maastricht
tel. 07 9 5 83 16 37

Friesland

Hans N. Biers
Gerben Ypmastraat 13
8723 CP Koudum
tel. 05 14 52 21 87

Brabant

Gerit W. Soetebouw
Gerststraat 26
6617 CH Bergshuizen
tel. 04 87 53 19 86

Veluwe

Henk J. Riemedijk
Vuurdoornstraat 268
8171 XH Veenendaal
tel. 05 78 57 31 82

Noord-Holland

Han J. Harmsen
Egelanderslaan 26
2015 KJ Haarlem
tel. 02 3 5 24 00 10

Flevoland

Frits H.A.M. Fritszen
Overvriend 13
1266 AE Almere
tel. 03 6 5 31 89 72

Zuid-Holland Zuid

Joop H. van Breugel
Rotterdamseweg 167 d
3032 AG Zwijndrecht
tel. 07 8 5 12 67 52

Zeeland

Tom Koogse
M. Coshooingracht 44
4381 BT Vlissingen
tel. 01 18 46 30 08

Noord-Brabant West

Gerard H.L. Offerman
Tolbergcentrum 143
4708 GC Rosendaal
tel. 01 65 53 63 43

Utrecht/Gooi

Wim J. Scholten
Comeniuslaan 99
3706 KD Zeist
tel. 03 0 8 85 89 39

Noord-Brabant Oost

Anton P. Pennings
Thorbeckestraat 101
5344 SM Oss
tel. 04 12 62 35 15

Limburg

Harry J.A. Dols
Haerleersweg 43
6132 CL Stratum
tel. 04 6 4 52 12 16

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder

Leen van Eijk
Oost Kanaalweg 12A
2461 EP 't Hor
tel. 04 72 60 27 05

Assistent beheerder

Tjibbe J. Gunstra
A. van Heusdenstr. 15
2461 VJ 't Hor
tel. 04 72 60 24 52

Propagandiste

Jac. M. Holsbeek
Albedinck Thijmslaan 19
3001 ES Bloemendaal
tel. 02 3 5 39 19 30

vervolgde blz. 141

stichting
veldreizen
platform

Vereniging Oud Militairen Indiëganggers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 30,00
Inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 43 - 10e jaargang nr. 5
oktober 1995

Bij de voorplaat

Herdenkingscomplex in Roermond pelgrimsoord voor veteranen

Het Nationaal Indië-monument 1945-1962 in het stadspark Hattem te Roermond is geworden wat de initiatiefnemers in 1988 voor ogen stond. Een pelgrimsoord voor de Indië/Nieuw-Guineaveteranen. Als het ware zijn er elke minuut van de dag wel bezoekers die er even willen stilstaan bij het grote offer dat 6159 militairen van ons koninkrijk overzee voor het vaderland hebben moeten brengen. Het is niet alleen een monument waar de doden worden herdacht; het is ook een plek waar de veteranen erkenning vinden voor de diensten die ze ver weg van huis en vaak onder bijzonder moeilijke omstandigheden voor het vaderland hebben moeten verrichten. Een erkenning die ze - weliswaar pas na ruim veertig jaar - ook van de Nederlandse overheid hebben gekregen, maar die ze van een groot deel van de Nederlandse samenleving nog moeten ontberen.

De nationale dodenherdenking bij het Roermondse herdenkingscomplex op 7 september jongstleden werd door ongeveer 15.000 mensen bijgewoond.

Onder de civiele en militaire autoriteiten die erbij aanwezig waren, waren ook minister-president W. Kok en minister ir. dr. J. Voorhoeve van Defensie. De door de premier uitgesproken herdenkingstoespraak heeft de duizenden veteranen goed gedaan. Hij wees er met nadruk op dat overzee een plicht is vervuld, die door een democratisch gekozen regering en met instemming van de volksvertegenwoordiging en het grootste deel van het Nederlandse volk was opgelegd. Over de slachtoffers die het vervullen van die plicht heeft gekost zei de premier: "Wij zullen hen nimmer vergeten. Met eerbied denken wij allen aan hen terug."

Bij het monument is inmiddels een Generaal Spoor-paviljoen gebouwd, dat op 12 september jongstleden in gebruik is genomen. Dat paviljoen biedt wat noodzakelijke voorzieningen voor de bezoekers van het monument en het bestuur van de stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962. In het gebouw is ook een aula waar veteranenbijeenkomsten voor groepen tot ongeveer 120 personen kun-

nen worden gehouden en waar van tijd tot tijd ook door onderdelen van marine, leger en luchtmacht die de traditie van de Indië-krijgsmacht handhaven, exposities kunnen worden ingericht. Met de bouw was een bedrag van bijna f 900.000,- gemeoid, waarvan het ministerie van Defensie f 300.000,- heeft bijgedragen.

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór **30 oktober a.s.** aan: Zie onder rubriek: VAN DE REDACTIE. S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve of twee regels afstand.

VAN DE BESTUURSTAFEL

Zowel de bestuursvergadering van 18 juli als het voorzitteroverleg van 22 augustus werd overheerst door het bezoek van H.M. de Koningin aan Indonesië en de samenstelling van de Haar begeleidende delegatie van veteranen-organisaties en het ontbreken daarin van een vertegenwoordiger van de VOMI.

Het moge nogmaals worden gezegd:

Als de regering tegenover Indonesië de 17e augustus 1945 erkent als het officiële begin van de Republiek Indonesia en daarmee formeel te kennen geeft dat Nederland zich in feite niet tegen de uitroeping van de republiek had mogen verzetten, dan is de consequentie van die houding dat de Indië-veteranen derhalve hebben gestreden tegen militairen van een bevriende natie en zijn dan daar niet geweest als bringers van Orde en Vrede.

P.P. zou daarmee zijn gerehabiliteerd omdat hij zich tegen een onrechtmatige daad van de Nederlandse overheid heeft verzet.

Dit is voor ons volkomen onaanvaardbaar.

Voor een duidelijker formulering van ons standpunt wordt de lezer verwezen naar de hierna afgedrukte brieven van en aan de Minister van Buitenlandse Zaken.

Wij zijn van mening dat de soevereiniteits-overdracht heeft plaatsgevonden in december 1949.

Onze voorzitter heeft zijn besluit om niet deel te nemen aan de delegatie in augustus j.l. naar Indonesië eerst zeer zorgvuldig afgestemd met de voorzitters van de bij ons aangesloten verenigingen, die alle zijn mening deelden.

Bij de herdenking te Roermond op 7 september j.l. namen leden van VOMI Limburg de ordedienst op verzoek van het Stichtingsbestuur voor hun rekening. Good gedaan!

Voorts kwam ter sprake de vraag of de VOMI de samenwerking met de Stichting Veteranen-platform op de huidige wijze moet voortzetten. Immers na vijf jaar is er te weinig van de grond gekomen op het gebied van echte erkenning van de Indië- en Nw-Guinea-veteranen. We hebben een veteranenpas maar geen enkele overheidsinstelling, geen enkele bank, geen postkantoor etc. zal deze pas erkennen als legitieme legitimatie; zelfs bij sommige kazernes wordt de pas niet als zodanig geaccepteerd.

Wel in het buitenland nota bene.

We zullen nu moeten bekijken of er meerdere wegen zijn dan alleen via het VP om meer en betere aandacht te krijgen voor de belangen van de Indië- en Nw-Guinea-veteranen, bijv. op basis van zelfstandigheid in plaats van belangenbehartiging door anderen. Tot op heden heeft dit helaas onvoldoende gewerkt.

Inmiddels heeft Princen weer te kennen gegeven eind van dit jaar naar Nederland te willen komen om de uitvoering bij te wonen van een toneelstuk over zijn leven, geschreven door ene Boomsma, een niet terzake kundig man die Indië-veteranen vergelijkt met SS-ers.

Mr. G.G.J. Knops heeft daarom namens de VOMI een schrijven gericht aan de minister van Buitenlandse Zaken. Een afschrift hiervan is hierna afgedrukt.

Tenslotte nog een mededeling van huis-houdelijke aard:

de heer D. Mennens, vanaf medio 1988 voorzitter en vanaf medio 1989 penningmeester van VOMI Nederland heeft zich teruggetrokken uit ons bestuur. Zijn taak als penningmeester is overgenomen door drs. T. Lentz.

Voornamelijk ten behoeve van de verenigingsbesturen:

drs. T. Lentz,
Zuylenburg 7,
3904 JT VEENENDAAL

tel: 0318-510158
postbanknummer: 42.39.398
banknummer: 45.85.91.300 t.n.v.:
Vereniging Oud Militairen
Indiëgangsters, Veenendaal.

Individuele leden blijven, zoals nu, via hun verenigingspenningmeester hun financiën regelen.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Bezuidenhoutseweg 67
Postbus 20061
2500 EB 's-Gravenhage
Telefoon 070-3 48 64 86

Vereniging Oud Militairen Indiëgangsters
t.a.v. de heer G.M. Determan, secretaris
Brongras 68
3068 PB Rotterdam

Datum
3 juli 1995

Onderwerp
Petitie Staten-Generaal

Kenmerk
DOA/ZI-00067

Dienstonderdeel
Directie Azië en Oceanië

Goachte heer Determan,

Hierbij bevestig ik U de ontvangst van Uw brief d.d. 27 januari 1995 die door Hare Majesteit de Koningin aan mij ter behandeling werd overgedragen en waarvan de behandeling tot mijn spijt vertraagd is. Ten aanzien van de door U

aangeboden petitie aan de Staten-Generaal hecht ik er aan het volgende op te merken, mede namens mijn ambtgenoot van Defensie.

Bij het gesprek van de Minister-President en de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie

met de voorzitter van de Stichting Veteranenplatform, luitenant-generaal b.d. T. Meines en de voorzitter van het Indisch Platform, brigade-generaal b.d. R. Boekholt op 30 januari 1995, zijn verscheidene punten, die eveneens in de petitie zijn opgenomen, aan de orde gekomen. Hieraan wil ik gaarne nog het

volgende toevoegen.

Er kan ten aanzien van de uitzending van de krijgsmacht naar Indonesië geen twijfel bestaan omtrent de legitimiteit van deze inzet. Zij vond immers plaats op bevel van een democratische regering, gesanctioneerd door een democratisch gekozen volksvertegenwoordiging en werd daarenboven geruggesteund door een meerderheid van de samenleving.

Het valt te betreuren, dat zich bij deze inzet, overigens aan beide zijden, excessen hebben voorgedaan. De "Nota betreffende het archievenonderzoek naar gegevens omtrent excessen in Indonesië begaan door Nederlandse militairen in de periode 1945-1950", gedateerd 2 juni 1989, bevat een overzicht van berechte ontsparingen door leden van de krijgsmacht. De toenmalige regering kwam, op grond van deze nota, terecht tot de conclusie "dat de krijgsmacht als geheel zich in Indonesië correct heeft gedragen". Tot dezelfde conclusie kwam de gezaghebbende historicus prof. dr. J.Th.M. Bank in zijn inleiding op de heruitgave van de "Excessennota" die begin dit jaar het licht zag.

De regering is zich er terdege van be-

wust dat de Nederlandse militairen zich bij de uitvoering van hun taak grote persoonlijke offers hebben getroost. Voor velen van hen en hun familieleden en nabestaanden, betekent dit een offer tot op de dag van vandaag. De erkenning van hen die onder moeilijke omstandigheden hun plicht voor het vaderland hebben vervuld, heeft lang op zich laten wachten. Thans wordt erkend dat Nederland lange tijd heeft geworsteld met haar opstelling tegenover Indië-veteranen. Zoals de toenmalige Minister van Defensie, A.L. ter Beek, reeds stelde bij de herdenking bij het Nationaal Indië monument op 7 september 1990, ligt aan het veteranenbeleid van de overheid het fundamentele inzicht ten grondslag dat de veteranen recht hebben op respect en waardering voor hun inzet en voor door hen gebrachte offers.

Zoals U in Uw petitie terecht constateert, heeft het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog geleid tot een andere visie van de Nederlandse regering op de verhoudingen binnen het Koninkrijk. Dit proces kwam na het uitroepen van de Republiek Indonesië in een stroomversnelling en mondde (na onderhandelingen met de Republiek, twee akkoorden en twee politieke acties) uiteindelijk uit in de Ronde Tafel Conferentie en de

souvereiniteitsoverdracht op 27 december 1949.

Sedert de soevereiniteitsoverdracht op 27 december 1949 zijn leden en vertegenwoordigers van de Nederlandse regering veelvuldig aanwezig geweest bij officiële bijeenkomsten en ontvangsten ter herdenking van de onafhankelijkheid op 17 augustus 1945. Nederland erkent de uitroeping van de Republiek Indonesië op 17 augustus 1945 dan ook als een historisch vaststaand feit en geeft daaraan reeds sinds jaar en dag uitdrukking.

Voor de redenen die de Minister van Buitenlandse Zaken, na zorgvuldige afweging van alle bij deze zaak betrokken aspecten, hebben doen besluiten een visum aan de heer Princen voor de duur van drie weken te verlenen, moge ik U verwijzen naar het terzake op 20 en 21 december jl. gevoerde debat in de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De tekst van de betreffende Handelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van resp. 20 en 21 december 1994 bied ik U hierbij ter informatie aan.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN.

Z.E. de Minister van Buitenlandse Zaken

DE/95109

Rotterdam, 25 juli 1995

Excellentie,

In januari van dit jaar heeft de VOMI een petitie opgesteld en gezonden aan de beide Kamers van de Staten-Generaal.

Teneinde Hare Majesteit, Koningin Beatrix, op de hoogte te brengen van hetgeen bij de Indië-veteranen leeft hebben wij Haar een exemplaar van deze petitie doen toekomen.

Naar staatsrechtelijk gebruik heeft Zij deze petitie aan U doorgelicht ter "afhandeling".

Aan deze "afhandeling" heeft U menen te hebben voldaan met Uw schrijven van 3 juli j.l. (DOA/ZI-00067).

Tot onze teleurstelling heeft U echter op

de door ons aangespeden problematiek in geen enkel opzicht een afdoend antwoord gegeven.

Zo wordt in Uw brief de volgende verklaring afgegeven:

"Er kan ten aanzien van de uitzending van de krijgsmacht naar Indonesië geen twijfel bestaan omtrent de legitimiteit van deze inzet. Zij vond immers plaats op bevel van een democratische regering gesanctioneerd door een democratisch gekozen volksvertegenwoordiging en werd daarenboven geruggesteund door een meerderheid van de samenleving."

Nu gaat het de Indië-veteranen niet zo zeer om de rechtmatigheid van hun militaire dienstplicht, maar om de legitimiteit - zowel juridisch als moreel - van de strijd zelf.

Met een ontkenning van dit laatste aspect worden wij in de laatste tijd bij herhaling geconfronteerd. Het is het inzicht aangaande dit aspect waarover de veteranen een duidelijke uitspraak van de regering vragen.

Het feit dat U aan de overloper Princen een visum hebt verstrekt heeft bij de veteranen de indruk gewekt dat U in elk geval de morele legitimiteit van onze strijd in twijfel meent te moeten trekken.

Evenzeer lijkt het er op dat de roep om excuses aan te bieden mede wordt ingegeven door eenzelfde twijfel. Uw bovenaangehaalde "statements" gaan volledig voorbij aan de fundamentele vraag die wij meenden te moeten stellen.

Een ander citaat uit Uw schrijven is de volgende:

"Sedert de soevereiniteitsoverdracht op 27 december 1949 zijn leden en volksvertegenwoordigers van de Nederlandse regering veelvuldig aanwezig geweest bij officiële bijeenkomsten en ontvangsten ter herdenking van de onafhankelijkheid op 17 augustus.

Nederland erkent de uitroeping van de Republiek Indonesië op 17 augustus 1945 dan ook als een historisch vaststaand feit en geeft daaraan sinds jaar en dag uitdrukking."

Deze zinsnede heeft ons buitengewoon onaangenaam getroffen. Het zal U ongetwijfeld bekend zijn dat de tocht van de Ruyter naar Chatham in 1667, hoewel een historisch vaststaand feit, door de Britten anders wordt gewaardeerd dan door de Hollanders.

Het is de waardering die men opbrengt voor een dergelijk feit die bepaalt of men het "feestelijk" wil vieren of niet.

Het Internationaal Recht e.g. het Volkenrecht heeft altijd, in elk geval tot na de Tweede Wereldoorlog, de banden erkend die bestonden tussen "moederlanden" en "koloniën". Dat een "moederland" zich meent te moeten verzetten tegen een te vroeg geacht streven naar onafhankelijkheid, dan wel dit streven ziet als een uitvloeisel van de door Japan gevoerde agressie-oorlog, is volkomen geoorloofd volgens het Volkenrecht.

Formeel juridisch kan men de soevereiniteitsoverdracht in 1949 dan ook zien als een daad waarbij Nederland van de rechten, die zij zich tot dan had

voorbewoeden, tegenover de gehele volkerengemeenschap afzag. Dit laatste onder de druk van die volkerengemeenschap.

Dit laat onverlet dat de uitroeping van de Republiek, op dat tijdstip en op de wijze als geschied, een revolutionaire daad was die destijds en ook nu nog door ons en door velen met ons, als verwerpelijk wordt beschouwd.

Een de facto en de jure erkenning van de zelfstandige Republiek Indonesië is daarbij geen punt van discussie. Evenmin zal men afkerig kunnen zijn van gebaren van vriendschap en verzoening. Een blijk daarvan mag zijn dat leden van onze vereniging tot ereleden zijn benoemd van het Indonesische Veteranenlegioen.

Dit alles neemt niet weg dat wij de uitroeping van de Republiek in het staatsbestel van die tijd een onjuiste en revolutionaire daad blijven vinden waarvan de verwerpelijkheid ons veteranen tot de strijd riep en duizenden vrienden van ons het leven kostte.

Deze verwerpelijkheid was des te groter omdat die uitroeping gepaard ging met

een oproep tot vreemdelingenhaat en tot hun vernietiging. Het woord "bersiap" roept nog steeds bij vele Nederlanders traumatische herinneringen op.

Naar de mening van ons veteranen past het derhalve niet dat Nederlanders deelnemen aan een feestelijke herdenking van die uitroeping.

Het is om deze redenen dat wij het tijdstip van een staatsbezoek van Hare Majesteit onjuist gekozen vinden. Redenen ook die, hoewel wij de grootste organisatie van Indië-veteranen zijn, ons hebben weerhouden om deel te nemen aan de delegatie van veteranen die Hare Majesteit zal vergezellen.

Met verschuldigde hoogachting,

namens bestuur

VERENIGING OUD MILITAIRES INDIË-
GANGERS NEDERLAND

J. Dijkema	voorzitter
drs. T. Lentz	2e voorzitter
G.M. Determan	secretaris

KNOOPS & PARTNERS ADVOCATEN

Aan Zijne Excellentie
de Minister van
Buitenlandse Zaken
Postbus 20061
2500 EB 's-GRAVENHAGE

Datum: 11 september 1995
Betreft: VOM/OM
Onderwerp: visumaanvraag dec. '95
Poncke Princen

Excellentie,

Tot mij wendde zich andermaal de Vereniging Oud-Militairen Indiëgangers zetelende te Arnhem in verband met het navolgende.

Mijn cliënte heeft op 2 en 3 januari 1995 bij het Openbaar Ministerie te Amsterdam aangifte gedaan tegen de heer J. Princen, ook wel genaamd Jan Poncke Princen - geboren te 's-Gravenhage op 21-11-1925 - met verzoek tot strafvervolgning wegens onder meer overtreding van art. 8 lid 2 en 3 alsmede art. 9 Wet Oorlogstrafrecht, tenzake welke aangifte thans bij het Gerechtshof Amsterdam een procedure ex art. 12 Sv aanhangig is (kenmerk aldaar: R 6/95).

Kliënte vernam vorige week dat voornoemde P. Princen voornemens zou zijn in december 1995 andermaal naar Nederland te komen voor het bijwonen van een toneelvoorstelling n.v.v. het boek van de heer Boomsma en daartoe bij U een visumaanvraag zou hebben ingediend e.g. zou indienen.

Het is U bekend dat voormelde aangifte tot strafvervolgning door cliënte werd gedaan bij gelegenheid van een eerder bezoek van P. Princen in Nederland in januari 1995, welk bezoek tot grote verontwaardiging, teleurstelling en woede onder cliënte's leden heeft geleid en vele, andere oud-Indië-militairen.

Diezelfde gevoelens zijn wederom naar boven gekomen bij het bekend worden van een wederom door P. Princen voor-

gestane komst naar Nederland in december 1995.

Gelet hierop moge cliënte U in ernstige overweging geven bedoelde hernieuwde visumaanvraag van P. Princen af te wijzen.

Mocht U hiertoe niet besluiten verzoekt cliënte hiervan gaarne tijdig in kennis te worden gesteld in welk geval zij zich het recht voorbehoudt de komst van P. Princen te voorkomen middels een kort-Geding waarbij cliënte als belanghebbende partij als eiseres zal optreden.

Met dank voor Uw aandacht aan deze kwestie en gaarne vernemend.

Met meeste hoogachting,

G.G.J. Knoop

Dodenherdenking

7 september 1995 te Roermond

Herdenkingstoespraak van de minister-president W. Kok (geen letterlijk citaat)

Vier maanden geleden vond de Nationale Herdenking van het einde van de Tweede Wereldoorlog plaats. Voor de vijftigste maal. Niemand is dat ontgaan.

Een herdenking die de bevrijding van het gehele Koninkrijk betrof. Niet alleen het deel van ons Koninkrijk in Europa, maar ook het voormalig Nederlands-Indië. Ik zeg dit met nadruk, omdat velen die bij de oorlog in Azië betrokken zijn geweest niet altijd de indruk hebben dat op de vierde en vijfde mei ook voldoende aan hen wordt gedacht.

Onze samenkomst vandaag, bij het Nationaal Indië-monument, wil er toe bijdragen de herinnering levend te houden aan de Nederlanders die in de jaren tussen 1945 en 1962 in het toenmalige Nederlands-Indië en Nederlands Nieuw-Guinea voor ons vaderland hun leven hebben gegeven. Op het monument staan de woorden:

"Wij werden geroepen".

Zo was het ook.

En het waren er velen.

Duizenden vrijwillig dienenden en tienduizenden dienstplichtige militairen van de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Marine.

Onze gedachten gaan uit naar de Nederlandse militairen die hun leven lieten en naar de nabestaanden, die met het verlies van hen die hen het meest dierbaar waren, moesten en moeten voortleven.

Wij staan evenzeer stil bij het lot van mannen en vrouwen die beschadigd terugkwamen; velen van hen worstelen tot op de dag van vandaag met traumatische herinneringen.

Het monument waar wij hier samen zijn heeft een belangrijke functie. Het is een indrukwekkend monument. Zesduizend honderd tweeënvijftig namen zijn in de zuilen gegrift. Namen van mensen die alles wat een

mens kan geven ook daadwerkelijk hebben gegeven.

Wij herdenken hen hier met groot respect.

De aanwezigheid en de rol van Nederland in voormalig Nederlands-Indië en Nederlands Nieuw-Guinea is na de oorlog bij voortdurende onderwerp van discussie geweest, niet in de geringste mate in de weken en maanden die pas achter ons liggen. De loop van de gebeurtenissen heeft onze terugblik op de geschiedenis vanzelfsprekend meebepaald.

Zij die in die periode namens ons overzee aanwezig waren en hun plicht deden worden direkt of indirekt geraakt door negatieve uitspraken die nu over ons optreden in die periode worden gedaan. Dat doet pijn.

Daarom wil ik er vandaag nog eens met nadruk op wijzen dat de inzet van onze krijgsmacht in voormalig Nederlands-Indië plaatsvond in opdracht van een democratische regering, met goedkeuring door een democratisch gekozen volksvertegenwoordiging en met instemming van het grootste deel van onze toenmalige bevolking. Dat kan niet dui-

delijk genoeg worden gezegd.

Nederland heeft lang moeite gehad met zijn opstelling tegenover Indië-veteranen.

De erkenning heeft lang op zich laten wachten.

De totstandkoming van deze zuilen-galerij, nu vier jaar geleden was het begin daarvan. Een eerste zichtbare uiting van erkenning van hen die onder moeilijke omstandigheden hun plicht voor het vaderland hebben vervuld.

Wij zullen hen nimmer vergeten.

Met eerbied denken wij allen aan hen terug. Vorige maand, op de eerste dag van het staatsbezoek aan Indonesië heeft Hare Majesteit de Koningin door de kranslegging op het ereveld Menteng Pulo en haar gesprek met de veteranen-delegatie daarop aansluitend opnieuw en zichtbaar voor iedereen op indrukwekkende wijze de gevoelens van onze waardering vertolkt.

Wij zullen hen nimmer vergeten.

Met eerbied denken wij allen aan hen terug.

Declamatie door de heer P. Huyskens (geen letterlijk citaat)

Mijnheer de Minister-president
Het zal u niet verbazen
mijnheer de minister-president,
dat hier vandaag duizenden
zich scharen rond dit monument,
duizenden, met de eretekens
van de veteraan getooid,
bijeën in een koepel, groter
en geladener dan ooit.

Vandaag juist, nu de viering
van een halve eeuw Indonesia
Merdeka

nog na echoot, vooral in dit park
met ook de stem van onze majesteit
die op staatsbezoek
haar treurnis beleed
over de veel te zware offers
en het nooit geheelde leed
van die onafhankelijkheidsstrijd.

Dramatisch fenomeen:
enerzijds werd voor Koningin
en Vaderland om orde en vrede
anderzijds om Merdeka, om vrijheid
gestreden.

En het waren niet de strijders te velde
maar de Haagse politici
die de nederlaag leden.
Alleen de hoogste officiers werden
te velde gebracht
en het heeft lang, heel lang geduurd
eer de strijders van toen
enigszins werden hooggeacht.

Terug in het moederland
verdwenen zij in een mist
van nationale gêne,
van schaamte over de betoonde
koloniale hardnekkigheid,
over de afgedwongen soevereiniteit,
over de vergeefse politionele strijd.

En u weet het,
mijnheer de minister-president,
er was toen geen Haagse autoriteit,
die de strijders beloonde,
met ook maar een zweem van
erkentelijkheid.
Zij zochten het zelf maar uit,
toen zij ontscheept, weer stonden
op de wal van het klein gekregen koninkrijk.
Voor hen geen psycholoog, geen the-
rapeut,
laat staan een helden-welkom -
hooguit
een simpel welkom thuis,
dat spandoek in de straat,
de mensen in de wijk, met vriendelijk
applaus
en met de naaste burens soms dat
kleine feest
voor de jongen, terug van weg-
geweest.

En al die mannen van het KNIL?
Zij werden afgedankt.
Want er was toch zeker nog verschil
tussen blank en bruin,
in het bekrompen moederland die da-
gen.
En hoe durfden ze te vragen
om deel te mogen zijn
van zoiets koninkrijks als de KL?
Zij moesten maar eens snel
leren ophouden met vechten,
ja, óók voor hun in Indië toch
opgebouwde rechten.
De boodschap luidde: einde oefening,
doen jullie dat uniform
maar in de plunjezakken
en ginder, op de hei, daar staat
als welkom in kil Nederland
een hele trits barakken.

Ach ja, dat moederland.
Het wist destijds niet eens precies
hoevelen, in die na-oorlogse oorlogs-
jaren,

met al die vermisten,
in de bush-bush gesneuveld waren.
En die gesneuveld zijn,
laat die toch blijven op hun erevel-
den,
in dat verre, verloren land.
Want dat leek ook een zaak,
die al te kostbaar telde:
het overbrengen van de gestorven
helden
naar een eigen ereveld in het
moederland.
Waar konden zij, die het hoogste offer
hadden gebracht,
fraaier en vrediger rusten
dan in de Gordel van Smaragd?
Maar was dat niet óók economisch
gedacht?

Maar daarom, mijnheer de minister-
president,
staat hier in Roermond dit monument,
dat duizenden van namen draagt,
zoals die mogelijk zijn van A tot Z,
tussen van Aalderen en van Zwieten,
en tussen Jansen, Cohen en
Mohammed.
En door heel die gigantische
guirlande
van namen in oer-Nederlands,
slingeren zich de Indische namen
als een exotische bloemenkrans.
Zo zijn krijgsmacht en KNIL
tóch in elkaar verweven,
zo is aan leders moed en dappere
dood,
de enig-juiste naam gegeven.

Het is het wonder van dit park,
dat hier de levenden met hun
herinnering
de doden doen herrijzen uit hun
naam.
Zij voelen die zachte zindering
van noot gesleten genegenheid.
Als onze ogen strelend gaan
over die zuilen en stenen tafels
en langs het electronisch raam,
dan is het allen hier te moede
alsof zij levend naast ons staan,
zoals zij waren, toen zij gingen
als OVW'ers of gewoon, omdat het
moest.
Hier wordt hun legernummer
weer de naam, zoals die ook gegrift is
in Gods hand
en zoals hun vaders die spelden
voor de Burgerlijke Stand,
nog niet bevroedend dat die naam
in de cijfers van zijn legernummer op
zou gaan,
ten dienste van het vaderland,

Wij maken het u graag bekend,
mijnheer de minister-president:
het wonder van dit park.
Het heeft, als ware het een Ark
van het Verbond van Levenden en
Doden,
veel achterstallig verdriet verwerkt
en het heeft tienduizenden,
niet in staat naar het verre ereveld te
gaan,
toch in hun rouw gesterkt.
Hier komt de weduwe luisteren
naar wat zij ervaart
als 't troostrijk fluisteren
van haar man, die daar ginds geble-
ven is.
Maar ook de moeder komt hier praten
met haar zoon, een serene belevens,
en zussen spreken hier met broers,
gesprekken heel gewoon,
waarin verteld wordt over hier en nu
en thuis
en ook gevraagd wordt hoe het hier-
boven gaat,
in Gods Eigen Militair Tehuis.

U weet, mijnheer de minister-
president,
dat hier tussen de namen van dit
monument
het Mea Culpa klonk van uw collega
de minister van Defensie:
het lang verwacht respons
op het massaal petitionnement
van zoveel veteranen,
die eindelijk, met terugwerkende cle-
mentie,
als niet de slechtste vaderlanders
zijn erkend.
Ook dat behoort tot de wonderen van
dit park,
al is het geen politiek domein,
veeleer een grootscheeps teken
van verzoening en vrede
en met al de symbolen van 't land
om het welk, wederzijds,
zoveel pijn is geleden.
De tropenzon is hier verbeeld.
U ziet de koppen van karbouwen
als het krachtig zinnebeeld
van gindse archipel,
waarvan we ondanks alles, wonder-
wel,
zoveel zijn blijven houwen.
De sawah's, hier in steen geïmiteerd,
de Kroonduif ook,
die het moede sluitstuk van die
Gordel van Smaragd
symboliseert,
het water dat hier constant ruist,
als eerbetoon aan al die namen:
zo verzoenend, mijnheer de minister-
president,
zo, zonder pathos, of ressentiment

wil dit niet-Roermondse, maar nationaal monument
 een helende bron zijn
 voor nog schrijnende wonden,
 en een waardige sarcofaag
 voor al de duizenden, die vandaag
 zo intens met ons zijn verbonden.

En zoals al eens gezegd:
 leg gerust uw hand
 op al de letters,
 die zij in hun onverwachte lot
 hebben meegenomen naar Jaweh,
 naar Allah of naar God.
 En u zult voelen met uw ogen dicht

hoe diep die naam is gegraveerd,
 zodat de tand des tijds
 hem in der eeuwigheid niet deert.

Roermond, 7 september 1995

EEN NACHT ZOALS VELE

Tijdens de 2e Politionele Actie waren wij gelegerd in Salatiga, waar wij behoorden tot de Riar Partij van 4-11 R.I. Wij waren daar ondergebracht in het voormalige vrouwenkamp. Vlak voor de 2e Politionele Actie had ik daar 's nachts met mijn kameraad een vreemde ontmoeting. Wij moesten een wachtpost betrekken aan de rand van ons kampement.

Een nacht zoals vele met die echt typische tropische geluiden. Liggend in ons schuttersputje achter je bren dwalen je gedachten af. Je denkt terug aan Holland, aan je ouders, je meisje en al die je zo dierbaar waren. Je staart in de tropennacht zonder iets te zien, want je bent op dat moment in Holland, met je gedachten bij alles wat je achter moest laten. Met je meisje maak je wandelingen, je maakt plannen voor de toekomst, hoe fijn het zal zijn.

Waar zou moeder nu zijn? Zal ze veel verdriet hebben om mij? Hoe lang zal het nog duren? Was het maar vast zover. Die lange terugreis.

Dan plotseling krijg je een por van je maat. Je wordt teruggeroepen tot de werkelijkheid, de donkere tropennacht, die lange schaars verlichte weg. Daar, daar.

Inderdaad, in de verte zie je iets bewegen, moeilijk te onderscheiden aan de rand van die bomenrij. Langzaam komt 't nader, dan zie je duidelijk een man, 'n blanke in camouflagepak, 'n plopperpet op. Waakzaam lig je met 'n vinger aan de trekker. Je maat komt overeind. Brenti (Halt).

Maar het hoeft al niet meer. In een flits is hij al verdwenen tussen de bomen. Waarom??

Toen niet, maar nu, na al die jaren, denk je, zou het PP geweest zijn? Je zult het nooit weten. Je hebt diezelfde situatie vaak 's nachts in je dromen teruggezien.

Badend in het zweet word je wakker.

Je bent opgelucht, je hebt niet geschoten, je hebt niemand gedood. Gelukkig. Zij vochten ook voor hun vrijheid, tegen onderdrukking, voor hun recht, voor een vrij leven dat ze zo lang moesten ontberen. Wij kennen het nog van '40-'45. Zo komen nu weer verschillende situ-

aties naar boven, dan merk je des te meer dat die jaren je nooit meer loslaten. Nog staan ze je voor de geest als waren ze gisteren gebeurd.

J. v. Dreumelen,
 Sobat van 4-11 R.I.

TROPENGEDACHTEN REÛNIE

1.
Op Java, stil en verlaten
Ligt het eerste bataljon,
Tussen palmen en veel sawah's
Te verbranden in de zon.
Eten trossen met bananen
Of een sappig' ananas.
Lopen door verwoeste lanen
En zijn niet in hun sas.

Refrein:
Maar je denkt toch steeds aan
Holland
Alles wat je achter liet
Aan je vrouw of aan je meleje
Die je in geen jaren ziet.

2.
Ook is daar zoveel te kletsen
Soms is daar een reden voor
Laat ze dan maar stiekem zwetsen
't Is voor ons het beste, hoor
Beloven ze je gouden bergen
Denk er dan met vreugde aan
Dat we over twee jaar vast weer
Met de boot naar Holland gaan.

Refrein:

3.
Jongens, zing een vrolijk liedje
Houd er dan de moed maar in

Ook al is er hier geen grietje
Maak het zelf maar naar je zin
Jongens, laat de moed niet zakken
Heus 't komt ook wel weer terecht
Lap dan alles aan je hakken
Heus dan gaat het ons niet slecht

Refrein:

4.
Als we weer in Holland komen
Kerngezond en bruin gebrand
En je zit bij je familie
In je dierbaar vaderland
Zit je dan zo bij elkander
Heel gelukkig en tevrede
Dan vertel je 't één en ander
Van het land ver over zee

Refrein:

Dan is al het leed geleden
Maar toch denk je aan die tijd
Dat we hier in Indië streden
Onze nooit begrepen strijd

Wijze:

"Aan het strand stil en verlaten".

L. Kiewiet,
Beek en Donk

De 3e Genie-Valdcie houdt op VRIJ-
DAG 8 MAART 1996 een JUBILEUM-
REÛNIE in de Frederik Hendrik
kazernes te Vught.

Aanvangstijd 10.00 en eindigende
plusminus 17.00 uur. Sobats, die nog
niet op onze circulatre hebben gere-
ageerd, of geen bericht ontvangen
hebben, kunnen zich alsnog melden
bij:

W.J. v.d. Wiel, tel. 023-5380670 voor
20 januari 1996.

Op 3 november 1995 wordt een reünie
gehouden van de 2e Cie. van 5 R.S. in
de Bernhard-kazernes te Amersfoort.
Dit onderdeel is vertrokken op 5 no-
vember 1947 met het m.s. "Volendam".
Ook zijn van harte welkom de nabe-
staanden van onze achter gebleven
vrienden. De reünie-comm. is verder
nog op zoek naar adressen van de na-
bestaanden van onze achter gebleven
vrienden van genoemd Bataljon (5
R.S.), zodat ook deze uitgenodigd kun-
nen worden voor de Bataljons-reünie
in 1996. Adressen gaarne doorgeven
aan H. v. Ewijk, tel. 0343-516496.

RECTIFICATIES

Rectificaties: "Sobat nr. 42, 10e jrg, nr.
4 augustus 1995.

Pag. 1, 1ste kolom, 4de regel van
boven, staat:

"de verjaardag van de toenmalige
Koningin van Nederland, H.M.
Juliana". Dit moet zijn:

"de verjaardag van de toenmalige
Kroonprinses van Nederland, Prinses
Juliana".

Prinses Juliana werd nl. pas op 4 sep-
tember 1948 Koningin van Nederland.
Idem: pagina 6 (zelfde nummer). U
leest daar in de 3de kolom, 4de regel
van onder: "Makassar (Midden-
Celebes)".

Dit behoort te worden gelezen als:
Makasar (Zuid-Celebes).

En op pagina 7 (zelfde nummer) staat
in de 3de en 4de regel van boven, 2de

kolom: "Malang (Midden-Java)". Dit
dient te worden: Malang (Oost-Java).

J. Zwaan

De groep Oud-Strijders uit Deurne
houdt op 15 november a.s. weer haar
jaarlijkse bijeenkomst, welke zal
plaatsvinden in de zaal van Piet van
Brussel, St. Jozefstr. 77 te Deurne.
De aanvang is 13.00 uur en de toe-
gang is gratis.
Alle Oud-Indiëgangers/Nieuw-
Guineegangers zijn van harte
welkom.

Onze activiteiten worden mede
mogelijk gemaakt door de op-
brengsten uit de Giroloterij en de
Bankloterij.

Uw deelname aan de Giro- c.q.
Bankloterij wordt daarom van
harte aanbevolen.

NATRAPPEN – SCHULDIGEN ZOEKEN – RAWAGEDEH

De dagbladen staan er de laatste weken vol van, "Nederlandse militairen moorden in Indië".

Wat is moord? Is burgers doodschieten moord? Is militairen doodschieten moord? Als gewapende burgers militairen doodschieten is dat moord? Hele steden platbombarderen is dat moord?

Ik kan er niet meer uitkomen.

Ik weet niet hoe het was op Midden- en West-Java, maar op Oost-Java moest je heel veel geluk hebben om een als zodanig herkenbaar Indonesisch militair te zien te krijgen. Ze waren er niet. Alleen gewapende burgers.

Tijdens de opleiding in Nederland werd niet gesproken over vechten tegen gewapende burgers. Op burgers schieten bestond niet. Toen ik bij het K.N.I.L. tijdens en na de 2e positionele actie 3 maanden als hospik was gedetacheerd, heb ik zegge en schrijven één in uniform geklede Indonesische militair gezien. De meeste Nederlanders weten nog steeds niet wat er zich werkelijk in Indië heeft afgespeeld. Wel moet iedereen onderhand wel weten dat in elke oorlog duizende levens worden opgeofferd om tienduizende levens te sparen. Het leger in Indië bestond feitelijk uit 4 legers onder K.N.I.L. Commando, met Generaal Spoor als opperbevelhebber.

Het K.N.I.L., het Koninklijk Nederlands Indisch Leger bestond uit:

- De Mariniersbrigade. Een goed getrainde en goed uitgeruste eenheid vrijwilligers die in Amerika opgeleid waren. Later kwamen er ook dienstplichtigen bij. Het was wel een beetje een showleger.
- Dan waren er de O.V.W. bataljons. Oorlogsvrijwilligers, veelal opgeleid in Engeland, met ervaren kader, enige gevechtservaring en gevechtsbereidheid, maar helaas ook veel avonturiers in de gelederen.
- Het grootste leger bestond echter uit jonge dienstplichtigen, zonder enige ervaring met een veel te kor-

te opleiding en veelal verkeerde opleiding. Ze waren voornamelijk opgeleid voor bewakingsdiensten en niet om te vechten. Maar in Indië werden ze er wel voor ingezet. Ik heb weinig ervaring met de dienstplichtige bataljons. Het ene bataljon waarbij ik nauw betrokken was heeft het er slecht afgebracht. Veel gesneuvelde. Slap kader. Verschillende officieren werden uit hun functie gezet. Nadere toelichting lijkt mij overbodig.

Het zogenaamde Indonesische Leger, de T.R.L. later T.N.L. bestond voor een deel uit militaire eenheden en waren als zodanig herkenbaar, maar grotendeels bestond het uit groepen, door Soekarno opgehitste jongeren, die moordend en plunderend niets en niemand ontzagen, noch hun eigen volk, noch de Chinezen en zeker niet de Nederlanders en allen die met de Nederlanders samenwerkten, "dood aan de Nederlanders" was hun eigen leuze. Gelukkig zijn weinig Nederlandse jongens in hun handen gevallen. Enkele zijn heelhuids teruggekeerd, maar de meesten zijn heestachtig verminkt teruggevonden, sommigen nooit teruggevonden.

Midden 1947 werden grote groepen gevangen genomen Indonesische militairen en nog veel meer gewapende burgers, lees "moordenaars en plunderaars", inclusief hun wapens teruggestuurd naar het door het Indonesische leger bezette gebied, o.a. in Mojokerto. Zo konden ze weer moordend en plunderend verder gaan.

Is het verwonderlijk dat er rigoureuze maatregelen genomen moesten worden. De heren die deze terugzendingen regelden zaten veilig, ver weg en hadden totaal geen benul van wat er zich in Indië afspeelde. Terug naar Rawagedeh.

In deze kampong bevonden zich grote groepen gewapende bendeleden die de gehele omgeving terroriseerden en de Nederlandse posten aanvielen.

Hadden ze deze kampong plat gebombardeerd dan had niemand dit ooit als oorlogsmisdaad aangemerkt. Nu het K.N.I.L. de zaak terecht rigoureuze heeft aangepakt willen de media er een oorlogsmisdaad van brouwen.

Laten ze zich eerst maar eens goed voorlichten voordat ze het gaan vergelijken met My Lai en het voorval plaats in 1947.

Als een Nederlandse eenheid dreigde in de knoei te komen, moest het K.N.I.L. er altijd aan te pas komen. Ze moesten de vuile karweiën voor de Nederlandse zaak oplossen. Het K.N.I.L. had er bij de benden de wind goed onder en dat was heel hard nodig.

Die benden gingen als dollen honden tekeer en als je dan regelmatig te zien krijgt wat ze hebben aangericht, ik zal de tientallen voorbeelden achterwege laten, past maar een oplossing en dat is ter plekke afmaken. Al lang voordat de 2e positionele actie begon, toen de situatie steeds nijpender en de bendes brutaler en moordlustiger, lieten de O.V.W. bataljons het afweten en vertrokken op enkele na terug naar Nederland. De nood was hoog. Als we toen het K.N.I.L. niet hadden gehad, dan waren i.p.v. enkele duizenden, tienduizenden dienstplichtige jongens niet naar Nederland teruggekomen. Wij als dienstplichtigen hebben aan het K.N.I.L. heel veel te danken, vooral aan de Ambonnesen. Laat Nederland dat nooit vergeten. Rigoureuze maatregelen waren echt nodig. Generaal Spoor wist dit maar al te goed.

A. v. Helvoort,
Vlijmen

AANBIEDEN VAN EXCUUS

Aan wie moet excuus aangeboden worden?

Is het bij de stellers van een excuusvoorstel niet bekend dat er bij elke vorm van geweld er zich "angewild" excessen voordoen? Ook in Indonesië zullen die hebben plaatsgevonden, dat was onvermijdelijk. Bij een militaire actie zal mogelijk een excessituatie wel eens zijn voorgekomen. Dit hoofdstuk is afgesloten door de excessennota.

Veel excessen kwamen voort vanuit de Indonesische kant om de eenvoudige reden dat veel gewapende groepen niet onder het Indonesische militair gezag stonden. Het waren deze bendes die voor de meeste excessen verantwoordelijk waren en niet de TRI of het Nederlandse leger. Onder deze bendes bevonden zich veel criminelen. Van deze bendes zijn er enkele geweest die ook nog na de

souvereiniteits-overdracht in december 1949 opereerden.

In de gezagsvacuum gebieden was de bevolking heel gelukkig dat daar een eind aan kwam door de komst van de Nederlandse militairen. Vandaar hun opmerking van: Excuus, waar spreken jullie over? Ook de Indonesische veteranen denken daar zo over. Wat daar destijds aan geweld is gepasseerd, zijn zij als militair niet verantwoordelijk. De TRI kon toen nog niet optreden omdat zij niet over voldoende mankracht kon beschikken. Vandaar de goede verstandhouding van de Indonesië-veteraan, die nu beiden begrip hebben voor de toen heersende toestanden. Het conflict is voorbij. Oorlog voeren is vies werk, dat is bij beide partijen bekend, dat hoort er helaas bij.

De destijds uitgezonden Nederlandse militairen hebben toen op uitstekende

de wijze voor orde en rust gezorgd in die gebieden waar het nodig was. Dat gebeurde in opdracht van de Nederlandse regering van toen, die was de verantwoordelijke opdrachtgever. Het wordt tijd dat de samenstellers van documentaires zich eens op het positieve gaan concentreren en niet op excessen van toen. Een onbegrijpelijke mentaliteit om de Indiëveteranen die daar zoveel goeds hebben gepresteerd, tot op heden zo te krenken. Dat niet alleen, maar ook hierdoor aan velen van hen "moedwillig" zoveel psychische schade toe te brengen. Wie zijn dat die daar zo'n genoeg in scheppen? Terwijl er legio positieve onderwerpen uit die tijd zijn te vermelden.

Hier is een excuus op zijn plaats!

H. Neumann,
augustus 1995, Grootebroek

BRIEVEN AAN...

Onderstaande brief werd door sobat G. de Jong, voorzitter van VOMI Zuid-Holland Zuid gezonden aan het Algemeen Dagblad te Rotterdam en geplaatst op 27-07-1995.

Pamela Hemelrijk. Zij ziet gelukkig het hele circus rond de terugkeer van de Nederlandse VN-militairen door een bril die ons zeer aanspreekt. Wij geven toe dat de maatschappij ten opzichte van de jaren '40-'50 is veranderd en er andere waarden en normen worden gehanteerd.

Hoe werden de duizenden Indië-militairen, van wie velen ook nog dienstplichtig en zonder enige keus van wel of niet bereid te gaan, in die jaren opgevangen.

Voor velen was het gedurende meer dan drie jaren regelmatig geconfronteerd worden met gevechtshandelingen, waarbij aan beide zijden doden vielen, alleen aan Nederlandse kant al meer dan 8000.

Onze eigen omgekomen jongens werden daags na hun overlijden al door hun makers begraven en de ouders en familie kregen het bericht van overlijden pas na de begrafenis. Voor

hen geen opvang en begeleiding door welke instantie dan ook. En voor militairen geen opvang door de overheid, geen ontvangst in Nederland door een minister-president met zijn gevolg.

Geen teken van medeleven of van

"JOURNALISTENFORUM"

Zondagavond 20 augustus jl. luisterde ik naar het programma "Journalistenforum", het ging o.a. over het al dan niet aanbieden van excuses aan Indonesië. Aan het einde van dit onderwerp werd aan de journaliste mevrouw van Yperen gevraagd, wanneer er een einde zou komen aan de discussies over ons verleden met Indonesië. Het letterlijke antwoord van deze dame was: "Als de laatste Indiëveteraan onder de groene zoeden ligt". Als Indiëveteraan, heb ik via de reactietelefoon 06-300078 nog tijdens de uitzending gevraagd of men namens mij deze dame wilde bedanken voor haar bijzonder "fijngevoelige en tactvolle" antwoord. De

dankbaarheid, dat toch wel verdiend was na zoveel jaren van huis in opdracht van een wettig gekozen regering.

Thans staan er voor vijftienzeventig man teruggekeerde militairen een tiental psychologen gereed om de jongens een trauma aan te praten, althans zo lijkt het erop.

We weten dat we een afgeschreven generatie zijn, maar deze zaken doen veel pijn.

telefoniste zou proberen mijn boodschap door te spelen. Aangezien dit uiteraard buiten mijn waarneming ligt, ik heb er althans tijdens het verdere programma niets van gemerkt, daar ik hevig verantwoordigd ben over het antwoord van deze dame, laat ik u hierbij nogmaals weten dat ik mij in hoge mate geërgerd heb en nog geërgerd voel. Mocht de uitspraak van deze dame soms behoren tot het in sommige kringen populaire "Indiëveteranenpestes", dan kunt u haar laten weten dat zij bij mij succes heeft gehad. Het is jammer dat het in een AVRO-programma is gebeurd.

H.Th. v/d Luit,
Leiden

VETERANEN VAREN NAAR DE OOST

Enige tijd geleden vertrok een groep van 51 met naam genoemde Indiëveteranen (in werkelijkheid waren het er waarschijnlijk nog meer) gediend hebbende in de meest uiteenlopende onderdelen, per boot naar Indonesië. Hier is, in het kort, dan hun verhaal.

Aan boord hebben de opvarende veteranen van Land-, Lucht- en Zeemacht bijeenkomsten georganiseerd.

Op initiatief van veteraan I. Ermerins is aan boord een geldinzameling gehouden voor het leggen van kransen op de erevelden. Dit initiatief bracht het mooie bedrag van f 500,- op. Tijdens de daaropvolgende bijeenkomst van de veteranen heeft zich een commissie "kranslegging" gevormd, bestaande uit de heren Ermerins, Tarre en van Loon. Besloten werd om een krans te leggen op het ereveld Menteng Pulu in Jakarta ter herdenking van alle gesneuvelde ter land en op de terugreis vanaf Bali op de Java Zee, zijnde het ereveld van de Marine, met het nodige eerbetoon, het overzetten van een krans. In Indonesië aangekomen vertrok vanuit Tanjung Priok een bus met veteranen naar Menteng Pulu met een krans van paarse orchideeën en voorzien van een lint met de opdruk: "onze gedachten zijn bij jullie". Bij aankomst op het ereveld hebben alle aanwezigen zich achter de 2 krans-

dragers opgesteld voor de tocht over de begraafplaats naar het Gedenkmoment.

Op waardige wijze is hier de krans gelegd met inachtneming van enkele minuten stilte.

Na een rondgang over het ereveld, met enige emotionele ontmoetingen bij graven van gesneuvelde kameraden, werd ook afscheid genomen bij het graf van Generaal Spoor, waar reeds door anderen een bloemstuk was neergelegd.

Op Bali is door de "commissie kranslegging" een krans, in de kleuren rood-wit-blauw, gekocht, welke aan boord werd voorzien van een lint, ge-

maakt door mevrouw Rouffaer, de echtgenote van Kapitein b.d. R. Rouffaer, met de woorden "In Memoriam Java Zee 1942". Door de heer H. Tarre, oud-officier van III-14 RI 7 dec Div. was het protocol voor het overzetten van de krans in de Java Zee voorbereid.

Zondagmorgen 19 maart jl. werd om 09.00 uur de krans op het achterdek opgesteld.

De plechtigheid vond om 10.00 uur plaats, waarbij naast de vele belangstellenden ook de kapitein van het schip, John Zafriadis en enkele officieren aanwezig waren.

Voorafgegaan door een nagenceg stillegging van de boot en exact om 10.00 uur een lang hoornsignaal vanaf de brug, werd de krans overhandigd aan de Marine-opvarenden, de heren Kapitein ter Zee b.d. R. Rouffaer en P. Ronkes, die vervolgens de krans over boord hebben gezet, waarna enkele minuten stilte in acht genomen werd.

Alle aanwezigen waren getuige van het wegdrijven van de krans op de golven van de Java Zee.

Een moment dat men niet gauw vergeet bij het gelijktijdig inzetten van het Wilhelmus.

W.A.M. van Loon,
Zeewolde

Alastoewo

Even na 0.00 uur passeren we de brug over het Ooster Bandjirkanaal en lopen het 'voorterrein' in.

De lichten van Semarang hebben we in de rug, vóór ons is alles pikkedonker.

Nachtpatrouille in niemandsland.

Onze tegenstanders kunnen wel hetzelfde idee hebben en dan zouden we elkaar tegen kunnen komen.

Onaangename gedachte, die me een kriebelige tinteling in de rugstreek bezorgt.

Onze sectie is tien man 'sterk', de korporaal-sectiecommandant loopt voorop, maar als je achteraan loopt zoals ik zie je hem in het donker niet...

De grond waarop we lopen is keihard en gescheurd. Jarenlang niet bebouwd, maanden achtereen geen regen en elke dag weer de gloeiende zon erop. Stoppels van vroegere gewassen onder onze schoenen, als de de getuigen van betere tijden.

Onze ogen raken gaandeweg wat aan het duister gewend en ook het schriële maansikkeltje, dat af en toe tussen de wolken doorpijpt, maakt oriëntatie een heel klein beetje mogelijk.

We steken dwars over, richting Dempel. Na een tijdje is vaag de zwarte bosrand tegen de iets minder zwarte hemel te onderscheiden. Vroeger is Dempel misschien bebouwd geweest, maar tegenwoordig is het een verlaten boscomplex, waar we het paardepad volgend dwars doorheen zullen gaan.

De grote kale vlakte die dan volgt zullen we gaan oversteken om bij het boscomplex Goegen Lor en Goegen Kidoel uit te komen.

De bestemming van onze nachtpatrouille is het stationnetje Alastoewo, een kleine halte aan de nu al tijden volkomen verlaten en deels met onkruid overgroeide spoorlijn, die vanuit Semarang ongeveer zuidwaarts gaat, onder meer richting Solo en Dlokja.

We zijn allemaal nogal gespannen, want Alastoewo is tot dusver het verste punt dat aan een nachtpatrouille is opgedragen en ik kan de gedachte niet van mij afzetten, dat onze tegenstanders vast wel in het stenen sta-

tionsgebouwtje zullen zitten ons op te wachten.

De tweede vlakte die we over moeten is beduidend groter dan de eerste naar Dempel en het lijkt of er geen eind aan komt. Maar dat zal ook wel door de spanning komen.

Ach, als je maar gewoon doorloopt dan kom je er wel, zoals de kreupelen tegen de blinde zie.

We gaan dwars door Goegen Lor, dat dank zij een overdadige begroeiing met veel hoge bomen aarde-aarde-donker is. Vlak achter elkaar blijven is de boodschap.

Om ons heen voelen we de tropische overdaad aan bomen en struiken.

Dit is het terrein waarmee onze tegenstanders tot en met vertrouwd zijn en ik bedenk dat, als er wat zou gebeuren, ik toch liever op de open vlakte zou zijn.

Rechts van ons ineens geritsel en in het pikkedonkere Goegen rent er iets (of iemand) hard weg. 't Is om je te besterven. Nog een schrik, met een doffe plof valt er kennelijk iets zwaars.

Ja, ik weet het wel, dat's natuurlijk een klapper, die uit de top van een palmboom is gevallen, maar toch...

Verdomme nog an toe, van die tropische rotgeluiden heb ik het zweet in mijn handen staan.

Trouwens, je kunt hier ook heel duidelijk ruiken, dat er kort geleden een vuurtje is gestookt.

De geur van smeulend hout hangt om ons heen.

Spanning, spanning...

De weg door Goegen Lor is erg leeg. Maar dan ineens zijn we er uit en staan voor de spoorlijn, die op een dijkje van een paar meter hoog is aangelegd. Soit.

Nu beneden blijven en onderlangs de spoorlijn zuidwaarts gaan, dan moeten we vanzelf ons doel bereiken.

En dat klopt ook precies, want na verloop van tijd wordt het silhouet van het kleine stationsgebouw zichtbaar. We zijn nu zo mogelijk nog meer gespannen. Ieder van ons is muisstil en we stappen zo voorzichtig, dat eventuele tegenstanders in het gebouwtje ons niet zullen kunnen horen.

Denken we.

Oh moeder, die laatste 20 meter, die laatste 10 meter, die laatste 5 meter...

Het gebouwtje is verlaten, wat een opluchting!

De ramen gapen leeg in de duisternis en binnen is er, voor zover we iets kunnen onderscheiden, niets meer dat aan de vroegere spoorweg-activiteiten herinnert.

Een lege, holle ruimte.

Fluisterend wordt doorgegeven, dat we even kunnen rusten.

Een paar man op wacht bij de vensteropeningen, de reet ploft neer op de grond, rug tegen de muur. Effe bijkomme.

De vloer is vuil, erg vuil. Dat voel je duidelijk en ruiken kun je het ook.

Ik snap best wel dat ik pardoos in de vizigheid hen gaan zitten, maar het kan me niks schelen. M'n camouflagepak zal behoorlijk vuil worden van al die smeerlapperij, maar morgen -

oh nee, vandaag - geef ik het aan Soemi, onze onovertroffen wasbaboe, met de boodschap: "Awas Soemi, ini pakean stankie stankie".

En breed lachend zal ze antwoorden: Ja toean, saja ini bikin bersih lekas!"

Haar maleis is veel beter dan het mijne.

Er mag eventjes gerookt worden, saffie in de holte van je hand om het vuurtje af te schermen.

Opgelucht zet ik m'n Lee Enfield naast me tegen de muur. Er is toch echt ineens een last van me afgevalen nu blijkt, dat wij hier de enigen zijn.

Met de ontspanning gaat ook de moeheid een rol spelen en omdat ik niet rook leg ik m'n hoofd voorover op mijn knieën en doezel een beetje weg.

Niet slapen natuurlijk, maar wel staat alles eventjes op nul.

Maar toch waakzaam.

Altijd waakzaam...

En dat is nodig ook, want er komt een zacht veraf geluid, dat ik niet thuis kan brengen. Het is ver weg en heel ritmisch. Dzakkedzjak, dzakkedzjak, dzakkedzjak...

Onzin natuurlijk, dat kan helemaal niet.

Maar het wordt duidelijker, al is het nog veraf. 't Is iets heel anders dan de tropische dierengeluiden, waaraan we zo'n beetje gewend zijn. Ja, het komt best dichterbij, dzakkedzjak, dzakkedzjak, dzakkedzjak, dzakkedzjak...

Ik weet niet goed wat te doen, want wat is het nou eigenlijk?

En dan herken ik het plots. Het is het geluid van een stoomlocomotief! Dzakkedzjak, dzakkedzjak, dzak-kedzjak...!

Het geluid komt nu snel dichterbij, de anderen hebben het ook gehoord. Als aan de grond genageld staan we daar te wachten, doodstil, onzeker, verlamd.

De wat gelig brandende koplamp van de locomotief is nu duidelijk te zien en erachter wat lichte vlekken, de wagons.

Vlakbij is de trein nu, dzakkedzjak, dzakkedzjak en voor we het weten passeert hij ons, vanzelfsprekend en met een rustige snelheid. Even zien we een glimp van de Javaanse machinist en de stoker, hun van zweet glimmende gezichten in het schijnsel van de kennelijk openstaande vuurklep.

En dan passeren de wagons met in de verlichte coupés de passagiers, duidelijk te onderscheiden. De meesten

zijn in het wit gekleed.

En kijk daar, kinderen met hun snoeten tegen het glas gedrukt, uitkijkend in het donker.

Ze zullen nu al vrij snel in Semarang aankomen.

Semarang!! Aankomen!!

Plots is de ban verbroken en zie ik duidelijk, dat er iets vreselijks gaat gebeuren!

De trein zal vlak voor ze Semarang bereikt onze post 1 te pletter rijden! In een oude spoorwagon, die op dezelfde spoorlijn staat en met wat zandzakken er omheen onze post 1 vormt, liggen onze maats te pitten en de wachtpost zal de komst van de trein te laat opmerken want hij verwacht 'm niet! In hun slaap zullen ze...

We moeten wat doen, we moeten wat doen, maar wat?

Ineens weet ik het.

Schieten, schieten!

Ze zullen dan gealarmeerd worden en het vege lijf kunnen redden.

Met een schreeuw duik ik naar m'n Lee Enfield, maar word teruggeduwd.

Weer, en nu met meer kracht, probeer ik mijn geweer te pakken. Maar weer die duw terug en er praait iemand tegen me en het is licht om me heen.

"Zeg, waar ben jij mee bezig?" vraagt m'n vrouw en eigenlijk nog slapend moet ik haar warrig verteld hebben van 'trein', 'naar Semarang', 'onze post 1 wordt te pletter gereden'. 's Ochtends aan het ontbijt vraagt ze tenminste, fijntjes lachend, 'of het nog goed gekomen is met post 1'. Gek is dat, ik heb toch nog wel na-spanning van die enerverende droom en haar lachje stoort me.

Elfen deel ik haar mee dat alles oké is, want dat de trein nooit in Semarang is aangekomen.

't Is een schat van een vrouw hoor, begrip me goed, maar je kunt duidelijk merken dat ze nooit nachtpatrouilles heeft gelopen bij Dempel, Siwalan, Froedjakan, Alastoewo en zo...

Bob Vas,
De Meern

EEN REACTIE

In "Sobat" nr. 40 van april 1985, onder Verenigingsnieuws van VOMI Utrecht't Gooi, staat op pag. 25 onder het hoofd "Terugblik" vermeld het ontstaan van VOMI-Nederland. Hierin worden de namen genoemd van Leo Berenbroek en Jaap in den Berken, als zijnde de pioniers die vanaf het begin gestalte hebben gegeven, aan wat nu de huidige VOMI is.

In "Sobat" nr. 42 van augustus 1985, op pag. 12 onder het hoofd "Een vergeten man", meent dhr. M. de Vries (Göttingen) hierop met genoemd artikel terug te moeten komen.

Op 21 aug. 1985, na het verschijnen van "Sobat" nr. 42, kwam op bovenstaande een reactie van de Oud-voorzitter en Erelid van de VOMI, dhr. J.W.J. in den Berken.

Zijn reactie was:

N.a.v. alle voorvallen, die er geweest waren toentertijd, zou er niet weer terug gekomen worden op het geval J.W. van Rossem.

N.a.v. de notulen van de VOMI, d.d. 14-3-1986, blijkt dat dhr. v. Rossem

toen geen lid en bestuurslid was van de VOMI.

In de notulen van 13-1-1987 staat vermeld dat diverse VOMI-leden door enkele oud-militairen zijn benaderd om de VOMI zoveel mogelijk te gaan tegenwerken.

Hierdoor is een lid, door toepassing van art. 6 lid 3 van de statuten, het lidmaatschap van de VOMI ontzegd. Op 26 juni 1985 werd een vergadering belegd op Bronbeek. Hierin werd het voorlopig bestuur nog eens bekrachtigd en werden de functies verdeeld: J.W.J. in den Berken, Alg. Zaken; H. v. Leeuwenstein, secr.; L.J. Berenbroek, penningm.

Voor de e.v.t. bestuursleden stelden zich beschikbaar: de heren v. Rossem, M. de Vries, J. Zantinge en T. Zuidema. Op 16 aug. 1985 werd het bestuur nogmaals bevestigd en werd als zodanig het aanzien van de COMI en zag er als volgt uit:

J.W.J. in den Berken, voorz.; H. v. Leeuwenstein, secr.; L.J. Berenbroek, penningm.; M. de Vries, vice-voorz.; L.W.A. Berenbroek, notulist en 2e

secr.; I. Niehof, 2e penningm.

Op 2 oktober 1985 werden de concept statuten besproken.

Op 11 oktober 1985 werden de statuten goedgekeurd door het bestuur en konden ze naar de notaris.

Op 23 oktober 1985 werd de VOMI opgericht en werd de oprichtingsdatum verleden door Notaris W. Heuff te Arnhem.

Uit niets blijkt uit deze notulen, dat dhr. v. Rossem als bestuurslid zitting heeft gehad in het bestuur van zowel COMI als VOMI.

Wel heeft hij deelgenomen aan verschillende besprekingen voor de datum van de officiële oprichting van de VOMI.

In de verschillende besprekingen waren de meningen nogal zeer verschillend en werd uiteindelijk aan dhr. v. Rossem een brief gezonden, waarin voor de buitenwereld naar buiten moest worden gebracht, hoe het bestuur het betreurde, dat hij zich niet beschikbaar had gesteld.

De kwestie van Rossem was hiermee voor nu en altijd als afgedaan beschouwd en er zou niet meer op terug gekomen worden.

Verdere discussie niet mogelijk.

BOEKBESPREKING

Poncke Princen was kennelijk niet de enige overloper

De door mij, voor "Sobat", uitvoertig besproken bundel "Gods trouw in de tropen", is een indringende apologie voor de vaccinatie-weigeraars om godsdienstige redenen, een boek dat zich kenmerkt door een aan verering grenzende liefde voor het Oranjehuis, grote vaderlandsliefde en diepe eerbied voor het gezag en gezagsdragers. De samenstellers van deze zeer piëtistisch godsvruchtige verhalenbundel zien, en zagen, alle gezag als van God gegeven, om welke reden gezag onder alle omstandigheden dient te worden gehoorzaamd, zolang dit niet in strijd kan worden geacht met Gods geboden. Deze gezagsgetrouwheid gaat zeer ver, zo ver, dat gedurende de Duitse bezetting zelfs verzet tegen het bezettingsgedrag als zondig werd beschouwd. En dan schiet temidden van al deze serviliteit ten opzichte van gezag en gezagsgetrouw, één bijdrage uit de toon. Het

is een bijdrage van één van de samenstellers, een opmerkelijke dissonant in deze van voorzichtigheid druipe cyclus: J.C. Uithol. (Deel II, pagina 143 e.v.) met als titel "Verachtelijk verraad van twee Nederlanders". Het bedoelde relaas handelt over twee overlopers, die zeker met Princen op één lijn kunnen worden gesteld. Uithol schrijft in deze bijdrage, als hij over Princen spreekt, "Over deze deserteur (bedoelt is Princen) is veel te doen (geweest) en zijn naam hier noemen ontsiert het boek". Meteen hierop volgt echter een verhaal over twee Nederlandse overlopers/deserteurs in Indië, de ex-sergeant Freddy Weerenstijn en de ex-korporaal Harry Hulsker, beiden uit Amsterdam, onder de tussenkop: "Ze lokten patrouilles in de val en genoten van slachtpartijen". De verteller citeert een artikel uit "Het Dagblad"

(De Vrije Pers), een destijds op Java verschijnend blad, van 23 juli 1949, (waarvan ook een facsimile in het boek is opgenomen, pag. 149). Hulsker diende destijds (juli 1949), volgens dit artikel, als 2e luitenant onder de naam Dermawan en Weerenstijn als 1e luitenant, als Hadimuljo in de TNI (Het reguliere Republieks-Indonesische Leger). Kennelijk achtte Uithol deze namen niet ontsierend voor dit boekwerk. Indien dit verhaal juist is, hebben we hier te maken met twee misdadige overlopers/deserteurs, deserteurs aan wiens handen veel Nederlands bloed kleefte. Men leze het hogelijk onsmakelijk verhaal over deze twee hier opgevoerde eigen nestbevuilers en matenaters en oordele zelf. Onderzoek, indien nog niet verricht, in deze zaak lijkt mij, alleebehalve, overbodig.

J. Zwaan

"Op de plaats rust"

"1946-1949, Nederlandse militairen in Nederlands-Indië" door J.H. van Hardeveld. (De Haas Veenendaal BV). Uitgeverij KOK, Kampen. 1995. Prijs: f 39,50. 118 pagina's. Gebonden. Formaat 21x30 cm. Geïllustreerd, gedeeltelijk in kleur. ISBN.90.24277957. NUGI.641.

Ziehier, eens iets heel anders dan al die boeken, hoe interessant ook, over patrouilles, wachtloppen, acties, gevechten, narigheden, gesneuvelden, huisvesting etc. etc.

"Op de plaats rust" is een boek over hoe de soldaten in Indië werden gemuseerd door medesoldaten. Jan (Jo) H. van Hardeveld, één van de tienduizenden dienstplichtigen der roemruchte 7 december divisie, geboren als de meeste leden van deze divisie in 1925, wordt ons op de achterflap van dit prachtig uitgevoerde boek opgevoerd als sneltekenaar,

conferencier en clown (Koning van de Kolder). Van Hardeveld maakte deel uit van het Zaanstraalcabaret, het frontcabaret van de 7 december divisie, later RAO-(Recreatie, Algemene Ontwikkeling) of Plankenpatrouille geheten.

Dit cabaret zorgde de gehele periode (1946-1949), die de 7 december divisie in Indië doorbracht, voor Algemeen Vermaak en Nuttige Ontspanning.

De Heren conferenciers en grappenmakers doorkruisten grote delen van de Indonesische archipel.

De vele tekeningen in het boek, waaronder een keur van de auteur himself, geven naast de foto's, een vaak luttelig beeld van ons verblijf in de tropen, tot op de verste en geïsoleerde buitenposten. Hoewel de ernst ook niet geheel ontbreekt. Het geheel is een schoon verhaal in woorden en

beelden. Beelden die ons confronteren met de ernst van gevechtssituaties tot welgeschapen toploze Balinese schonen. Een lach en een traan. Soldatenhumor naast pikante anekdotes. Adoe. Grappig. Ja zo was het soms ook.

Zelf herinner ik mij één optreden van dit cabaret (onder welke naam weet ik niet meer) op een moeilijk te bereiken verre buitenpost, ergens op West Java. (Ik ontmoette toen nog een plaatsgenote (VHK) die het gezelschap begeleidde).

Er waren overigens meer aanknopingspunten (voor mij) in dit werk. Want de Veenendaler Jo van Hardeveld diende eens, voor hij uitvlog naar hogere sferen, in het zelfde bataljon als deze jongen. De Menno van Coehoorn-kazerne te Arnhem en het troepenschip Kota

Inten heb ook ik aan den lijve meege-
maakt.

Een kostelijk boek. Dank je wel Jos.
Laat ik deze bespreking besluiten
met de slotstrofen uit het lied de me-

lodie van de Plankenpatrouille...: "De
melodie van een Zonnestraat".
(Zonnestraalcabaret):
"Officier, soldaat en korporaal
Zij werken samen allemaal.

De één doet wat minder,
en de ander doet geen zier.
Wij wensen u veel plezier".

J. Zwaan

"De Nederlandse koloniën"

'Geschiedenis van de Nederlandse
expansie, 1600-1975' door J. van Goor.
SDU Uitgeverij Koninginnegracht,
Den Haag. 1995. ISBN 90 1208042 8.
Prijs f 69,90. 400 pagina's. (Voor leden
van boekenclub ECI f 49,50).

Gebonden. Geïllustreerd. Een monu-
mentaal boek.

"De Nederlandse Koloniën", behelst
de gedetailleerde geschiedenis van
het Nederlandse kolonialisme gedu-
rende bijna vier eeuwen, overal ter
wereld.

Hoofdstuk VIII behandelt in slechts 41

bladzijden de periode van de Tweede
Wereldoorlog in Nederlands-Indië,
Suriname en de Antillen. (De Japanse
Kampen, de uitroeping van de
Republiek Indonesia en de
Vrijheidsstrijd of Dekolonisatie. 10 pa-
gina's). Over de strijd, die wij in op-
dracht van onze wettige en democra-
tisch gekozen overheid in Ind(onesië
moesten voeren en die aan duizenden
Nederlandse militairen en tienduiz-
enden burgers aan onze kant het
leven kostte, nauwelijks een woord.
Dat is in hoge mate teleurstellend.

De Indonesische slachtoffers daar
nog bijgeteld. Overigens voor geïnter-
esseerden in koloniale geschiedenis
een goed werk.

De auteur is helaas nogal bevooroor-
deeld in anti-kolonialistische zin, wat
de objectiviteit niet altijd ten goede
komt. Het is een hele pil, dit boek-
werk, maar ondanks de af en toe wat
gedateerde vooringenomenheid van
de schrijver een rijke bron aan infor-
matie.

J. Zwaan

INDIË MONUMENT

ROERMOND 1995

- STIL VERDRIET -

OUDE VAN EEN GEVALLEN VETERAAN
KOMEN IEDERE MAAND MET DE TREIN-TAXI AAN
VREEMD VINDEN ZE DAT ZELF NIET
ZIJ KENNEN BEIDEN DAT STIL VERDRIET
OM HUN ZOON ZIJN GRAF IN INDIË TE BEZOEKEN
EN OOK NOG DEZE REIS TE BOEKEN
DAAR VOOR VOELEN ZE ZICH TE OUD
DAAROM IS ROERMOND AAN HUN BEIDEN TOEVERTROUWD
ZIJ KUNNEN ZIJN NAAM OP DE ZUILEN VINDEN
MET NOG DUIZENDEN VAN ZIJN VRINDEN
ZE GAAN DAN MET HUN JONGEN PRATEN
WETEN BEST DAT HIJ IN INDIË LIGT TE SLAPEN
TOCH DOEN DE BEIDEN HUN VERHAAL
WAT ZE ZO DAGELIJKS BELEVEN ALLEMAAL
ALS ZIJ NAAR HUN DENKEN ZIJN UITGEPRAAT
GAAN ZE TERUG NAAR DE TAXI DIE DAAR NOG STAAT
TERUG MET DE TREIN MET LEGE HOOFDEN
WAT ZE TE ZEGGEN HADDEN GING NAAR BOVEN
NAAR HUN DIERBARE SCHAT DIE ZIJ VERLOREN
VOOR DEZE ONZINNIGE OORLOG WAS HIJ NIET GEBOREN
MET LIEFDE LEGGEN ZIJ BLOEMEN BIJ ZIJN NAAM
EN KIJKEN ELKAAR AAN - EN ZEGGEN ZACHT
ZULLEN WE MAAR WEER GAAN?

Petra Schuttinga-van der Togt.

Oosterhamriklaan 295,

9715 SN Groningen

Speciale
aanbieding

VOMI - Agenda's 1996

eenvoudige uitvoering f 3.50
plus verzending en porto

Verder Uw speciale aandacht
voor de VOMI kerst- en
nieuwjaarskaarten 25 stuks
f 10,- portvrij. Koopt ze en
u helpt uw oud-dienstmakker
hiermee!!!

OP ZOEK NAAR

Voor wat adviezen en ideeën zou ondergetekende gaarne in contact willen komen met een sobat, die uitgebreid West-Java heeft bezocht in de laatste jaren, eventueel op eigen gelegenheid. Gaarne reacties aan J.M.L. Boogaardt, De Plecht 3, 7958 KC te Hoogeveen, tel. 05280-68946. Na 1 okt. a.s. 0528-268946.

Sobat Cor van de Plas, OVW 1-4 RI, Albatros 67, 4872 MS te Etten-Leur, tel. 076-5015482, wil gaarne in contact komen met diegenen die aanwezig zijn geweest toen hij op 7 oktober 1947 bij een ongeluk zwaar gewond raakte. Hij reed toen mee met een bevoorradingstransport van Bandoeng naar Soemedang, alwaar zijn onderdeel gelegerd was. Hij is toen verpleegd door de 36e Hupva in Tjimah. Wie neemt contact op met sobat Cor v.d. Plas?

Sobat J.H. Peeters, Clapvaeren 13, 5961 LM te Horst, tel. 077-3983513, is op zoek naar Kees (Zuid-Limburger), achternaam onbekend. Kees was als IVG-man gedetacheerd bij 3-3-6 Garde Reg. Jagers te Tjaroeban (Residentie Madioen). Kees zou na de overdracht naar Nieuw-Guinea gaan. Op de foto, genomen op 11-8-1949, staat geheel rechts de gezochte sobat Kees. Wie kan sobat Peeters helpen?

Sobat Bertus Tromp, Bolacaastahof 64, 1326 AP te Almere, tel. 036-5378248, is op zoek naar zijn dienstmakkers die opgekomen zijn als R.I.M.I. in juni 1947 in de Kromhoutkazerne te Utrecht en naderhand gelegerd waren in Ford de Bilt.

Op 17 januari 1949 vanuit Amsterdam met de "Tabinta" vertrokken naar Indonesië en ontscheept in Padang. Bertus was van 7 I.B.W. en later ingedeeld bij L.T.D. 71.

Op 7 april 1950 vanuit Batavia terug gegaan met de "Dundalk Bay" en op 4 mei ontscheept te Rotterdam.

Sobat Gerard van Olst, Honingzwam 26, 2403 HP te Alphen aan de Rijn, tel. 0172-440375, zoekt Chris van (de) Meijndardp, destijds wonende te Waalwijk of Tilburg en samen gewoond hebbende in Jakarta, Hotel (Rijswijk) Noordwijk, onderdeel NE-FIS. Wie neemt contact op met dhr. v. Olst.

Sobat J.P. Teensma, Mozartlaan 239 A, 2555 JE te Den Haag, is op zoek naar sobats, die op 17 januari 1949 met het m.s. "Tabinta" zijn vertrokken naar Indonesië. Dhr. Teensma was ingedeeld bij L.T.D. 71 en ontscheept in Padang. Zijn O.O.-opleiding is geweest in de "Du Mouleïn-kazerne" te Soesterberg. Eind 1947 een korte tijd doorgebracht in de "Kromhoutkazerne" en ingedeeld bij de R.I.M.I. 8e Inf. brig. Werkplaats te Utrecht. Diegenen, die dhr. Teensma als Sergeant hebben gekend, worden verzocht contact met hem te willen opnemen. Het telefoonnummer is helaas niet bekend bij de redactie.

Sobat C. de Haas, 14 B Alexander St., Tauranga, Nieuw-Zeeland, is op zoek naar Joop van den Berg. Ze zaten in 1945 in Malakka en daarna op Java, rond Batavia. C. de Haas was

brenschutter en Joop was zijn helper. Zij waren ingedeeld bij 4-1-8 R.I. (U-Brigade).

In "Sobat" nr. 41 van juni 1995, zag hij onder de rubriek "In Memoriam", de naam J.A. van den Berg te IJsselmuiden staan. Sobat de Haas zou graag willen weten of dit zijn gezochte makker is of dat er, zo mogelijk, nog een andere Joop van den Berg is. Wie van 4-1-8 R.I. kan sobat de Haas helpen. Schrijf hem even een briefje of laat het aan de redactie van "Sobat" weten.

Sobat J. van Hult zoekt contact met alle sobats, die in de periode 1946-1950 bij het Algemeen Voertuigenpark Waterloooplein en later in Tandjong Priok hun werkzaamheden hebben verricht. Reacties Steenbokstraat 62, 3331 TN Zwijndrecht, tel. 078-6126159.

Dhr. J.W. Houtbraken, Paardebloem 12, 1689 RM te Zwaag, tel. 0229-231320, is vanwege een familieonderzoek op zoek naar gegevens van Antoon Houtbraken. Geboren 22-7-1917 en overleden in W.O. II in Indonesië. Aan de hand van de foto's zou hij in het leger gediend hebben (KNIL?). Wie kan op onderstaande punten een antwoord geven: Wanneer is hij vertrokken naar Nederlands Oost-Indië. Waar was hij gestationeerd, bij welk onderdeel. Wanneer en waar is hij gestorven en waar ligt hij begraven. Uit foto's blijkt verder dat hij in 1938 in Bandung was en op een foto van 31-7-1938 blijkt hij deel te hebben uitgemaakt van "De drie Musketers", t.w. Houtbraken, v. Delden en van Drunen. Mogelijk is er iemand die dhr. J.W. Houtbraken van gegevens kan voorzien.

Dhr. P. Prins, Parelhof 98, 1703 DT Heerhugowaard, tel. 072-5743165, is nog op zoek naar de volgende leerlingen van de Militaire Avond-H.B.S. in Jakarta: H.J. van Beek; B. de Boer; E. van Dam; G.F. Dat; J. van Kleef; B. Klaversteijn; J.L. van Venrooy; P. Vermaat; D.J.P. Wesseling; G.J. Compagne; W.A.C. van Vroonhoven en H. Welsen. Reacties gaarne aan bovenstaand adres.

Sobat C. v.d. Toorn, Schadeken 94, 2284 KC te Leidschendam, tel. 070-3200337, is op zoek naar zijn vrienden, die op onderstaande foto staan. Opgelaten mei 1947 in Hulten (N.-Br.), vertrokken naar Indonesië met de "Nieuw-Holland". Het laatst gediend op Inf.-School "Pr. Bernhard" Tjimahi en verder bij de verbindingdienst. Reacties gaarne aan bovenstaand adres.

Sobat Henk Redeker, 107 Sacville Dr. SW, Calgary, Alberta, T2W 0W4 in Canada, is op zoek naar enige sobats. Bovenstaande foto is gemaakt op 21 september 1947 in de Cort Heiligerskazerne in Bergen op Zoom. Het is het verbindingspeloton van Staf Cie. 5-3 R.I. en is vertrokken op 4-12-1947 met de "Sloterdijk" naar Palembang (Sumatra). Op de foto staan o.a. Dingeman Tol, Gerard Tuyt en Henk Redeker zelf. Niet te vinden is Nico Hornick. Wie kan Henk helpen en schrijft hem even een briefje?

met sobats, die zijn inmiddels overleden vader hebben gekend. Het gaat om:

Danny Staal, Legernummer 28.02.07.063, M.G.D., 426e Bat. Inf.

Sobat P.N. Bosschaart, Cort v.d. Lindenstr. 63, 4463 VE te Goos, is op zoek naar een mouw-embleem Ned. Leeuw. Wie kan deze sobat er aan helpen. Neem dan contact op.

Dhr. B.G. Staal, Aquamarijnstr. 64, 9743 RB te Groningen, tel. 050-5777244, wil gaarne in contact komen

GELDIGHEIDSDUUR RIJBEWIJS

Pas op de geldigheidsduur van uw rijbewijs!!! Behoorlijk tot mijn schrik ontdekte ik deze dagen dat het bereiken van de 70-jarige leeftijd verstrekkende gevolgen kan hebben. Een gevolg kan zijn dat het rijbewijs ongeldig wordt zonder dat u er erg in hebt. (Let op de vervalddag van uw rijbewijs). Gelukkig had ik een helder moment

en nu heb ik een geldig rijbewijs tot het jaar 2000. Een ander gevolg is dat ik geen bloed-donor meer kan zijn wegens de leeftijd. Misschien weet u wel iemand, b.v. één van uw kinderen, die zich wil melden als donor bij de Bloedbank. Ze hebben het bloed hard nodig.

J.B. Diepenbroek

GEEN BEVRIJDINGSFEESTEN VOOR DE NEDERLANDSE SAMENLEVING EN HAAR SYMPATHISANTEN OP 15 AUGUSTUS 1945 IN HET VOORMALIGE NEDERLANDS INDIË EN AZIË

Deze pennevrucht heeft ten doel, opening van zaken te geven hoe het gekomen is dat de Nederlandse samenleving in het voormalige Nederlands Indië geen bevrijding heeft kunnen vieren na de Japanse capitulatie op 15 augustus 1945. Ik geloof dat wat zich daar heeft afgespeeld, nog steeds niet goed is doorgedrongen tot (een deel van) de huidige Nederlandse samenleving.

Wat waarlijk gebeurde was ingewikkeld en chaotisch. Een systematisch overzicht is hierbij onontbeerlijk. In het jaar 1942 is er een bestuurlijke overeenkomst gesloten (de Civil Affairs Agreement) tussen een aantal geallieerde landen, waaronder Nederland.

Daarbij werd bepaald, dat de niet-zelfstandige gebieden in Zuidoost-Azië – waaronder Nederlands-Indië – na de oorlog naar zelfstandigheid dienden te worden gebracht, vanuit een ordelijke basis. Conform het bepaalde heeft Koningin Wilhelmina op 7 december 1942 – per radio – de wereld kond gedaan van het feit de Nederlands-Indië, na de oorlog, zelfstandigheid werd geboden. De boodschap werd zelfs opgevangen door krijgsgevangenen van Japan, d.m.v. verborgen radio's, die zich in verschillende kampen bevonden.

Toen Japan capituleerde (15 augustus 1945), werd verwacht dat de Indonesische leiders die Koninklijke hand van Koningin Wilhelmina zouden grijpen, ter verkrijging van zelfstandigheid. Mis evenwel. Twee dagen na de capitulatie van Japan op 17 augustus 1945 riep de Indonesische leider Sukarno de onafhankelijkheid van Indonesië eenzijdig uit.

Ik wijz er op dat de Nederlandse samenleving, op dat moment en daarna, een totaal ontredderde en weerloze samenleving was.

Want gedurende de Japanse bezetting hebben de Japanners zich vrijwel niets aangetrokken van Internationale Conventies in verband met de behandeling van hun geïnterneerden. De krijgsgevangenen en burger-geïnterneerden (mannen,

vrouwen en kinderen) waren onder meer blootgesteld aan oorlogsmisdaden, grove schendingen van de mensenrechten, gruwelijke executies o.a. uitgevoerd met bajonetages, onthouding van voedsel, kleding en schoei, totale medische verwaarlozing, intensieve vernederingen, slavenarbeid, ook in de meest mensvijandige en ontoegankelijke gebieden, verder sex-slavernij en slavernij-achtige arbeid. Bovendien verloren zij huis, have en goed, geld, persoonlijk bezit, betrekking, (school)opleiding. Voorts werden de gezinnen uit elkaar gerukt, zodat het familieleven werd verbroken. Man en vrouw werden gescheiden. Als een kleine jongen 10 jaar werd, haalde men hem bij zijn moeder weg.

De krijgsgevangenen werden verstrooid over geheel Nederlands-Indië en Azië, van Nieuw-Guinea tot Mantsjoerije en aangezien contact zoeken uitermate zwaar werd bestraft, wist niemand meer "wie waar was". De burger-geïnterneerden bleven – uitzonderingen daargelaten – in Nederlands-Indië, maar zij werden ook op een schandalige manier door elkaar gesmeten.

De Nederlanders buiten de kampen hadden het ook bar slecht en men was in feite in het geheel niet vrij. Zij werden gewantwoord en veelal achterna gezeten door de beruchte en meedogenloze geheime Japanse militaire Politie, de Kempetai.

De Japanse capitulatie werd afgedwongen door de USA met het afwerpen van twee atoombommen op Japan. Daarbij werden circa 200.000 Japanners het slachtoffer, doch vele miljoenen levens van de gevangenen van Japan – uiteraard inbegrepen de levens van de Nederlandse samenleving – werden gered. Als de oorlog langer had geduurd, was ook deze gemeenschap ten onder gegaan.

Japan had de capitulatie-voorwaarden ondertekend. Onder meer hield dat in, dat dit land verantwoordelijk was voor orde en rust in al die landen, die hij bezet had en wel totdat het wettig gezag in genoemde landen weergekeerd was.

De Britten, verantwoordelijk voor Zuidoost-Azië, zouden het gezag van de Japanners overnemen, totdat het Nederlands gezag weer kon functioneren.

De Britse generaal Christison, belast met de uitvoering, maakte een en ander via de radio te Singapore bekend. Hij zei onder andere, dat hij zowel het gezag van de gecapituleerde Japanners als het gezag van de Indonesiërs erkent. Over het gezag van de Nederlanders zei hij geen woord! Dat had hij nooit zo mogen uitspreken. Deze rede had explosieve gevolgen! Na die radio-boodschap gaf de Japanse generaal Iwema – in strijd met de capitulatie-voorwaarden – te Soerabaja wapens weg van een heel legerkorps aan de Indonesiërs en in Midden-Java deed een andere Japanse generaal, Nakamura, hetzelfde. Hij voorzag de Indonesiërs daar van wapens voor 10.000 man. Wapenoverdrachten in andere steden volgden, maar lang niet zo massaal. Die wapens kwamen niet alleen in handen van rechtgeaarde Indonesische vrijheidsstrijders, maar ook in handen van taaike extremistische Indonesische ad hoc groepen, die 3½ jaar lang geïndoctrineerd waren geweest met propaganda van de Japanners. Die propaganda was zeer agressief en gericht op de vernietiging van de Nederlanders, de Britten en de Amerikanen. We hebben reeds kunnen constateren, dat er geen Nederlandse samenleving meer was, om die propaganda tegen te kunnen gaan. De Nederlanders waren geknecht en monddood gemaakt. Die propaganda had vrij spel in de Indonesische samenleving, op de scholen, enz. Alles wat "Westers" was moest worden vernietigd en moest verdwijnen. Die evengenoemde ad hoc groepen gingen op vreselijke wijze te keer. Niet alleen Britse leger-eenheden werden aangevallen, maar ook weerloze burgers, mannen, vrouwen en kinderen. Zo werden tienduizenden weerlozen van Nederlandse en andere landaard (sympathisanten van Nederlanders) veelal op bestiale wijze vermoord. De beruchte bersiap-periode was aangebroken. ("bersiap"

betekent "aanvallen, geeft acht, attentie").

Dus: na de eenzijdig uitgeroepen onafhankelijkheid waren het de Indonesiërs, de extremistische ad hoc groepen, die naar de wapens grepen. Het waren niet de Nederlanders. Velen waren nog in deplorabele toestand in de Japanse kampen.

De Nederlandse samenleving werd beschermd door de Britten en de gecapituleerde Japanners, doch die bescherming was onvoldoende! In die periode sneuvelden ook Japanners en Britse militairen onder de aanvallen van de Indonesiërs.

Onze samenleving verkeerde in doods-nood.

Nederland had daar een verplichting. Er waren landgenoten in levensgevaar en we hebben gezien dat velen reeds waren vermoord.

De troepen uit Nederland met hun materieel brachten voor ons pas de werkelijke bevrijding.

Zij werden gesteund door de aanwezige KNIL mensen en jonge jongens, die pas uit de Japanse interneringskampen kwamen! Uiteraard waren bij die pas bevrijde gevangenen ook mensen van de Koninklijke Marine, het Korps Mariniers en de Militaire Luchtmacht van het KNIL. (KNIL

betekent Koninklijk Nederlands Indisch Leger).

Die extreme Indonesische groepen, die de bersiap-periode hebben ontkend, hebben een ordentelijke overdracht van de soevereiniteit volkomen verknald!

Zij zijn er de oorzaak van dat de troepen uit Nederland hebben moeten komen.

Samen moesten wij ten strijde om orde te brengen in die chaos. Geen bevrijdingsfeesten. Jammer dat de politiek ingroep, zodat de 1ste Politie Actie voortijdig moest worden gestopt. Anders was het vrijwordingsproces veel vriendelijker verlopen en veel sneller afgewerkt. Nu ging de strijd door tot het "staakt het vuren" in 1949.

Geen bevrijdingsfeesten dus voor leden van deze gemeenschap. Geboeid, met persoonlijke inzet, maar ook met enige afgunst, wordt door hen de bevrijding van Nederland op 5 mei beleefd.

Tijdens en na de Bersiap-periode vertrokken reeds grote groepen (Indische) Nederlanders naar Nederland. In 1946 circa 70.000 en in 1947 25.000. "Ons geboorteland is verscheurd, er is voor ons geen plaats meer" was hun commentaar. Nog grotere aantallen volgden voor en na de

sovereiniteits-overdracht (27-12-1949). De meesten van die vele honderd-duizenden hadden Nederland nog nooit gezien. Ze waren alles kwijt en zij moesten een geheel nieuw bestaan opbouwen, ver van hun geboorteland. Ze werden in Nederland niet met open armen ontvangen. Nederland was zelf nog druk bezig te herrijzen vanwege de meedogenloze Duitse bezetting. Zodoende emigreerde een aantal "gewortelden" uit Nederlands Indië naar andere landen. Zo lagen de kaarten.

Er gaan nu stemmen op, om elk jaar op 14 augustus de vlag half-stok te laten hangen, om zo onze vele gevallen en vermisten te gedenken, die rusten in de schoot van het huidige Indonesia en Azië en in de oceanen en zeeën rondom.

En op 15 augustus wil men de vlag voluit laten wapperen, als teken dat pas op deze datum de Tweede Wereldoorlog is geëindigd, met de capitulatie van Japan! Het lijkt mij goed, de Nederlandse regering te verzoeken daar uitvoering aan te doen geven.

S.A. Lapré RMWO, Voorzitter Stichting Japanse Ereschulden, Indië-militair en adviseur van de Vereniging Oud Militairen Indiëgangers (VOMI) Nederland en VOMI Friesland

HERDENKING

Herdenking in Nieuw-Zeeland.

Op 13 augustus 1995, 's morgens om 11.00 uur waren de voorzitter en secretaris van het NVL (Netherlands Veterans Legion Nieuw-Zeeland) aanwezig bij de Cenotaph en legden aldaar een krans uit naam van de meer dan 30.000 slachtoffers die hun leven verloren in de kampen op Java en andere eilanden, Burma, Japan en elders.

Deze plichtigheid was georganiseerd door de R.S.A. en werd bijgewoond door vele autoriteiten, waaronder de

burgemeester van Auckland, Mr. Les Mills.

Om 2 uur n.m. werd een korte herdenkingsdienst gehouden bij het Nederlands Monument in de Rose Gardens.

Ongeveer 80 belangstellenden waren bijeengekomen om de Gevallen en de strijd en die in de vele krijgsgevangen- en geïnterneerden kampen te herdenken.

Ds. Everts ging voor in gebed; Menno Uiterdijk en Riek de Wit gaven in een korte lezing weer wat er in de harten

omgaat van vele ex-geïnterneerden uit Indië.

Kransen werden gelegd door M. Uiterdijk namens EJOS en door F. Stijlman en J. Popping namens het NVL. Vele belangstellenden legden ook boeketten bij het Monument. Na afloop werd er nog gezellig een uurtje thee of koffie gedronken in de St. Georges Hall in Ranfurly Road.

Bron: "De Oude Hap", officieel orgaan van het Netherlands Veterans Legion Nieuw-Zeeland.

Nieuwe leden sinds Sobat 34

Het ledental blijft groeien maar er is nog plaats genoeg voor nieuwe leden.

Opstelling nieuw-ingevorderde leden sinds vorige "Sobat".

Naam:	Woonplaats: Land:				
Breukhuizen P.	Y Harde	Boesche P. v.d.	Eindhoven	Peters G.A.	Ooij
Duinick J.J.	Aardenburg	Poolen P.	Eindhoven	Kampen A.P. van	Oude Tonge
Willems A.Ph.	Aardenburg	Gemeert F. van	Eindhoven	Mulder P.K.	Poeterholt
Bouij J. van	Aarle-Rixtel	Groot K. de	Eindhoven	Vries J. de	Putseboek
Buys C.	Almelo	Hendriks P.	Eindhoven	Tank G.J.	Roalte
Meijer G.J.	Almelo	Herpen A. van	Eindhoven	Hilten A. van	Rhoon
Wind-Koster G.	Almelo	Iken B.	Eindhoven	Kootj M.H.	Ridderkerk
Saakag H.W.	Almere	Kreemers P.	Eindhoven	Grootvald J.	Riverton Nieuw Zeeland
Beek H.R. van	Almere	Matthijssen A.	Eindhoven		
Manijs H.	Almere	Nugteren D. van	Eindhoven	Dijk W. van	Rosmond
Oort A. van	Almere	Peeters L.	Eindhoven	Gerards J.H.	Rosmond
Nilrop W.M. van	Alphen a/d Rijn	Rijnders H.	Eindhoven	Vissenberg M.P.	Rosendaal
Cafra C.J.M.	Amstelveen	Smulders M.	Eindhoven	Klapwijk C.B.	Rotterdam
Dijk M.A. van	Amsterdam	Strijbos J.	Eindhoven	Oudenaarden F.A.	Rotterdam
Monster L.J. van	Amsterdam	Graaf L.J. de	Eindhoven	Kloijwegt A.	Rosenburg
Kuijens F.	Azorenpaulosa	Harmen H.J.	Enschede	Alberts A.J.	Schiedam
Otschet J. van	Astigonech Canada	Boers B.	Epe	Rancuret H.M.	Schiedam
	NS	Klein W.	Ermele	Vink F.T.M.	Schiedam
Ganzeveld P.	Armatrong Canada	Pica C. van der	Elben-Laus	Eijkemans P.	Schijndel
	BC	Koijser J.J. de	Fijnart	Keetels K.	Schijndel
Meerman J.J.	Amersfoort	Harn J.J. van	Garden Yeuw	Corasbot P. van	Schijndel
Dormijs L.E.	Amhem		Zuid-Afrika	Oster H. van	Schijndel
Roos Th.A.H.	Amhem	Sloots A.	Geldrop	Vught J. van	Schijndel
Geerbaert P.	Axon	Stoef F.	Geldrop	Paquay L.H.V.	Sittard
Jong I. de	Axon Canada	Berg A. v.d.	Gesmeriden	Teunisse J.J.S.	Sooit
	Ontario	Dolleen K. van	Gesmeriden	Ploos H.	Soen
Gille E.	Axel	Nieboer J.	Gierveen	Beek F. van	Spijkenisse
Koudijs C.	Baarn	Esinga J.	Goor	Weesling L.	St. Catharines Ontario Canada
Laar J. v.d.	Beek en Donk	Steen J.G. van der	Halsteren		
Haan J.	Banneveld	Kroezen C.	Haperit	Boer S. de	Tappen BC Canada
Goets E.J.	Bergen op Zoom	Mullerman J.L.	Harselt	Vandenbosch T.	Telkwa BC Canada
Nuyten G.P.M.	Bergen op Zoom	Crotier van Peet J.G.	Hatten	Pijpers J.A.	Teteringen
Zagers C.	Bergen op Zoom	Prank J.	Heerenveen	Werkun W.J.A.	Tiel
Koning W. de	Bergschenhoek	Breendrecht W.H.	Hellevoetsluis	Bever J.	Tilburg
Eikelen L. van	Beest	Hoogendam A.	Hendrik Ido Ambacht	Kludas H.	Tilburg
Heerebeek A.	Beest	Jong P.C. de	Hengelo	Levie B. de	Uithoorn
Komesade G. van	Beest	Vellings A.	Heesbroek	Schip J.	Utrecht
Lierop H. van	Beest	Kuyper F.	Hogebeintum	Saunders M.	Utrecht
Pieters W.J.	Beverwijk	Zelkenrust M.	Hoogenweg	Uilenbroek T.H.W.	Utrecht
Westink H.	Beverwijk	Tielman A.J.	Hoogerheide	Went L. de	Valkenswaard
Lageland B.	Bladert	Wijts J.G.A.	Horst	Verstappen J.	Veghel
Enter J.G.	Boeger	Stamphorst A.	Huisen	Kok I.C.	Vinkenveen
Hoever C.C. van der	Born	Gron J.M. de	Kelowna BC Canada	Duzinck S.	Vlaardingen
Hoever-Neulen M.W. v.d.	Born	Leuwen F. van	Kortenhoef	Hays A. van der	Vlaardingen
Azar P. v.d.	Bortel	Sluis A.K. van der	Koudkerke	Beut P. v.d.	Voorhout
Jacobs H.	Bortel	Noorden A.H. van	Krautigen	Nikamury J.	Vught
Moerman K.	Bortel	Kniepel J.F.	Langley BC Canada	Talafsky D.	Vught
Struijk M. v.d.	Bortel	Viaminck J.	Laude	Hoogstra M.	Waalre
Veljen L. v.d.	Bortel	Kalk J.H.B.V.	Leeuwarden	Wijk J. van	Wageningen
Verhagen J.	Bortel	Brouwer P.	Leiderdorp	Beit E. van de	Wallaseburg Ontario Canada
Versantfoort L.	Bortel	Valdenrink H.H.	Leiderdendam		
Wullenburg A.	Bortel	Mastenbroek C.J.	Lelystad	Schellekens D.H. van	Watrous Canada
Weert W. van	Bortel	Hansen H. van	Liempde		
Danbok T.	Brampton Canada	Lant M. de	Liempde	Vries J.L. de	Westlaco TX. U.S.A.
	Ontario	Hansen J.H.	Linne	Janssen W.P.	Weurt
Oomen A.A.	Breda	Isoperenburg J.H. van	Maarsse	Uitzetter Th.	Wijhe
Roovers J.M.A.	Breda	Dam J. van	Marcelluis	Bruusse L.	Wolthoutdijk
Wallacet U.A.D.	Breda	Oosteweg J.	Maple Ridge Canada	Kramer G.	Wolvega
Bussche I.A. v.d.	Brunssum	Westenbrink J.	BC	Pol J.J. van der	Yerseke
Boat C.	Burgh-Hammade	Iccese A.	Meppel	Hanson R.B.	Zetst
Taman W.J.	Calgary AB Canada	Stroet M.J.	Middelburg	Traasde-Blauw S.	Ziaat
Walle S. de	Calgary AB Canada	Koosman A.	Middenbeemster	Kuilwijk J.	Zelhem
Brui J.J. van den	Coevorden	Brinkhof G.M.	Mieelo	Pattijngari A.F.G.	Zoetermeer
Broers N.A.	Dalfsen	Van der Heijden Wm	Mijdracht	Schilt J.	Zoetermeer
Fortgens W.	Delft	Vanderhoeft N.	Milton Canada	Heinis R.	Zuid-Scharwoude
Luteijn J.A.	Den Haag		Ontario		
Valk P.H. van der	Deventer	Koopmanschap L.	Mossley Canada		
Hasseloo W.H. te	Dinteloord	Koolewijn P.	Ontario		
Bruijs J.P. de	Dordrecht	With H.C. de	Naarden		
Brand C.	Dordrecht	Becks F.J.H.	Nieuwegein		
Hansum J.H.	Drechten	Ewijk J.J. van	Nieuwegein		
Faenstra B.	Duisel	Friebe J.L.C.	Nijmegen		
Broeders J.A.	Echt	Huiten J.W.A.	Nijmegen		
Koosmans M.	Edleen	Janssen H.W.S.	Nijmegen		
Boone J.	Zuid-Afrika	Roessel J. van	North Bay Canada		
	Edmonton Canada	Van Noed M.	Ontario		
Petersma H.	AB		Nuonen		
Wansink H.J.	Eibergen	Stienen A.	Nuonen		
Boerman C.H.	Eindhoven	Verstappen G.	Oaffelt		
		Wijpanda F.J.C.	Oisterwijk		
		Eech G. van	Oisterwijk		
		Gestel G. van	Oisterwijk		
		Lammers J.	Oisterwijk		
		Pajmans W.	Oisterwijk		
		Robben W.	Oisterwijk		
		Singer L.	Oisterwijk		
		Janssen L.B.J.	Ommen		
		Winters K.	Ommen		

VAN DE REDACTIE

Sluitingsdatum kopij

30 oktober 1995

01 januari 1996

voor nummer 44

voor nummer 45

Flevoland daar in participeert, één en ander op instigatie van Burgemeester Pans. Wij hebben ideeën naar voren gebracht om het hele gebeuren een speciaal karakter te geven, zoals een Pasar-Malam, filmvoorstellingen door Jac. de Wit in de filmzaal en een discussie-forum in de burgerzaal, een VOMI-stand in de hal. Deze suggesties zijn zeer positief ontvangen en worden momenteel, in samenwerking met het bureau voorlichting van de gemeente, uitgewerkt. Besprekingen hiervoor vonden reeds plaats op 14-7, 4-8 in Zwolle, 9-8 en straks 8-9-'95. Om bedrijfstechnische redenen was de VOMI-deelnemers c.q. bijdrage gepland in het weekend van 25 en 26 november, doch op dat tijdstip is de burgemeester niet in het land, zodat een andere datum geprikt zal moeten worden; hij wil er bij zijn!!!!

Wij hopen tegen die tijd op uw medewerking en... belangstelling. Ons doel is om ons verhaal op een eerlijke manier kwijt te kunnen (film-discussielorum), VOMI te promoten, in het bijzonder "Flevoland" (Pasar-Malam), goede ideeën en/of bijdragen zijn altijd welkom. Tijdens het laatste bestuursoverleg kwam naar voren dat het 200ste lid/donateur in zicht kwam. Wij wilden u vragen ons te helpen om dat vóór 1996 te realiseren, doch wie schetst onze verbazing en opluchting, het "kindeke" was reeds geboren. Mede door een genereuze geeste van één van onze trouwe leden waren wij in de gelegenheid, dit op onze bijeenkomst van 26 augustus j.l. (hun trouwdag) een feestelijk tintje te geven, dus op naar de... 300ste.

Wij hebben die dag de BIBS tegen de krib gesmaakt, hetgeen resulteerde in ... LEVENDE MUZIEK.

Om 11.00 uur opening en welkom; 11.15 uur koffie met ??? gezamenlijk Muziek; 11.45 uur bingo, snack palling/zalm, muziek; 13.30 uur lunch, drankje, muziek, snack; 15.30 uur verloting, muziek, snack, muziek... dans ... ommongen dan mince-man; 17.00 uur sluiting officiële gedeelte, teroos ommongen (niet slap) dan mince-man, straks allen wel thuis.

Jan en Riny namens allen bedankt, onze BARNIMPEN voor hun enorme inzet - Piet v.d. Bom met al je barang - Wim v.d. Voort met z'n muziek - voorts allen voor hun aanwezigheid en inzet die deze dag tot een FANTASTISCHE dag gemaakt hebben.

BEDANKT!!!!!! Wat moet dat worden bij het 300ste lid!! SELAMAT DJALAN.

Frits Frantzen

Friesland

Secr. Drostlaan 68,
8303 EE Emmeloord.
Tel. 0527-616717.

Na een kort zomerreces was het voltallig bestuur van onze vereniging weer bijeen voor de maandelijkse bestuursvergadering, alhoewel een paar bestuursleden hun vakantie hiervoor moesten onderbreken. De voorzitter, hersteld van een ziekte, was weer blakend van strijdlust. Een gedeelte van de vergadering werd samen met het Stichtingsbestuur van het monument gehouden, teneinde de gang van zaken op een rij te zetten voor de herdenking op 31 augustus in het Rengerspark te Leeuwarden. Hierbij nog de presentatie van het gedenkboek van Jack Kooistra; één en ander brengt veel werk met zich mee. Inmiddels is bij het verschijnen van deze "Sobat" dit gebeuren alweer achter de rug, hopelijk tot ieders tevredenheid. Ook de busreis over de Hoge Veluwe en de Grebbeberg is dan al weer verleden tijd en reisbureau Terpetra-Holwerda stort zich nu geheel op het grote werk, n.l. de geplande reis naar Canada, voor een bezoek aan onze sobats aldaar. De deelnemers hieraan kunnen hieromtrent t.z.t. bericht tegemoet zien.

Het programma voor het komende seizoen en als voorlopig gemeld in de vorige "Sobat", nr. 42, is nu definitief vastgesteld als hierna vermeld:

- 3 okt. 1995: Regionale bijeenkomst in Cult. Centrum "De Klamaere" te Workum.
16 nov. 1995: Regionale bijeenkomst in zaal "Boekema", Frieslandhal te Leeuwarden.
9 jan. 1996: Regionale bijeenkomst in "Bowling Noord-Friesland" te Oostrum.
6 febr. 1996: Regionale bijeenkomst in Kerkcentrum "Het Nije Huys" te Heerenveen.
12 apr. 1996: Ledenvergadering en gezellige bijeenkomst op de Vilegbasis te Leeuwarden.

Noteert u deze datum alvast. Per Regio krijgen de betrokken leden persoonlijk bericht, maar ieder is vrij om te kiezen naar welke bijeenkomst hij/zij wil gaan. Het programma is voor elke Regio-bijeenkomst gelijk en beloofd interessant te worden. De begintijd is telkens om 14.00 uur. Vanzelfsprekend krijgen alle leden bericht voor de jaarvergadering op 12 april 1996.

Op de bestuursvergaderingen komen, behalve het wel en wee van onze vereniging, VOMI Friesland, veel onderwerpen op tafel waarmee het bestuur in landelijk verband mee geconfronteerd wordt. Klungelig gedoe met films en interviews, gezwaaie met excuses door de Raad van Kerken en een Bisschop naar Indonesië, een malleman van kritiek op de Nederlandse Militairen, destijds in opdracht van de overheid uitgezonden naar Indonesië, passeren de revue; daarbij nog de perikelen rond het Koninklijk bezoek. Om aan al deze negatieve hokus pokus het hoofd te bieden en steeds maar weer de overheid en regeringsinstanties op hun verantwoordelijkheid jegens de Oud-Indië Militairen te wijzen, heeft het bestuur van VOMI-Nederland een zware klus. Het bestuur van VOMI-Friesland heeft dan ook gemeend, namens onze vereniging per brief waardering te willen uiten voor hun inzet en volkomen achter het Algemeen Bestuur te staan, wat we bij deze nog eens onderstrepen.

Wat VOMI-Friesland betreft gaat uw bestuur, desondanks alles, rustig door zich bezig te houden met het wel en wee van onze vereniging. Het verblijf in Indië, de omstandigheden en het gebeuren daarmee gemaakt, vormen de behoefte elkaar op gezette tijden te ontmoeten. De manier waarop Indiëgangers met elkaar omgaan, kan alleen op de samenkomsten van onze verenigingen; b.v. de herdenkingen en op de reünies van de onderdelen, waarbij we gediend hebben. Daarom menen we, zolang we er toe in staat zijn, er alles aan te willen doen om onze vereniging in stand te houden, tot genoegen van de leden en hun partners; het beschikbaar zijn in de steer van het onweerstaanbare tempo doeloe, waarbij ook de alleen achter gebleven partners van onze reeds overleden leden, van harte welkom zijn.

Als u sobats kent, die nog geen lid zijn van de VOMI en het zijn er nog

hanjak, spoor ze aan om lid te worden of neem ze mee naar onze bijeenkomsten.

Als u sobats kent, die met ziekte of tegenslag te kampen hebben, uw bestuur weet dat niet altijd, laat ons dat dan weten, zodat we ze niet vergeten. Uw onvolprezen secretaris kon deze keer geen copy voor de "Sobat" leveren wegens afwezigheid door vakantie. Vandaar dat u het moet stellen met het hersenspinsel van een bestuurslid jang baroe, waarvan akte.

I. de Jong

Noord-Brabant West

2e secr. Mevr. M.C.A. Looyen-van Reusel, Cameedijk 1, 4705 EG Roosendaal. Tel. 0165-560546.

TENTOONSTELLING 1945-1950 IN 'T KIJKHUIS TE OOSTERHOUT

Het is 50 jaar geleden, dat de oorlog met Japan werd beëindigd en dat Nederlandse soldaten als vrijwilliger of als dienstplichtige naar Indonesië vertrokken voor herstel van orde en vrede.

Ook al was Oosterhout een kleine gemeenschap van ongeveer 18000 inwoners, toch vertrokken ruim 300 Oosterhoutse jongemannen in de jaren 1945 tot 1950 naar Indonesië. Teneinde aan dat feit de nodige aandacht te geven, heeft de Heemkundekring "De Heerlijkheid Oosterhout" een tentoonstelling "Oosterhout en Ned.-Indië" georganiseerd, aangevuld met lezingen en dia-presentaties.

Het inrichten van deze tentoonstelling werd toevertrouwd aan de medewerkers van 't Kijkhuis, de heer 't Hullenaar van de Heemkundekring, de heren Gorissen en Ruijg van de VOMI en de heer Meerdink van de Wapenbroeders. Financiële ondersteuning werd verkregen van de Gemeente Oosterhout en de VOMI West-Brabant.

Na een oproep in de plaatselijke pers werd veel materiaal verkregen van Oosterhoutse inwoners uit hun persoonlijk bezit. Ook een aantal instellingen zoals:

C.W.I. Ministerie van Defensie, Oorlogsgravenstichting, Rijkschool Keizersveer, Ministerie van Defensie, Stichting Historische Verzameling

A.A.T., Stichting Dienstverlening Veteranen VOMI Noord-Brabant West, Vereniging Kinderen uit de Japanse Bezetting en Bersiap-tijd, Veteranen Informatie-punt / Legermuseum hebben veel materiaal in bruikleen afgestaan.

De tentoonstelling gaf een totaalbeeld van Oosterhout vóór de Duitse bezetting, de bezettingstijd, zowel onder de Duitsers als de Japanners, de Bersiap-tijd alsmede de opkomst en training van de militairen, het vertrek naar Indonesië, het verblijf aldaar en de terugkomst.

Door het uitgebreide materiaal, dat werd tentoongesteld, is het een tentoonstelling geworden, die ruim heeft beantwoord aan het gestelde doel.

De vele bezoekers, ongeveer 1200 mensen, waaronder vele veteranen uit Oosterhout en directe omgeving, hebben zich een duidelijk beeld kunnen vormen van die bewogen jaren. De tentoonstelling heeft geduurd van 28 juli tot en met 18 augustus 1995 en was in die periode gedurende 16 dagen geopend. Naast het te bezichtigen materiaal werden op 3 middagen lezingen gehouden, te weten:

Lezing door J. Ruijg, VOMI-lid, met als onderwerp

"Erkenning en Herdenking" aangevuld met dia-beelden over het hedendaagse Indonesië, vertoond door de heer Schellekens te Breda. Lezing door Mevrouw A. de Pijper, met als onderwerp "Leven in Interneringskampen".

Aanvullende dia-beelden konden helaas niet worden vertoond.

Voordracht door de heer P. Dietze, gewezen Jappenkampbewoner, uit één zijner werken, te weten "Kampverhaal bij de Tanka".

Al bij al mag worden geconstateerd, dat het een geslaagde tentoonstelling is geweest en aanleiding is om in de toekomst nog verdere activiteiten te ontplooiën.

De eerste suggesties zijn reeds besproken.

J. Ruijg,
Lid VOMI, West-Brabant

BIJENKOMST IN BERGEN OP ZOOM

Op 29 augustus kwamen we bij elkaar in de Raayberg in Bergen op Zoom, waar dhr. Lentz onze gastspreker was. Tevens was aanwezig Mevr. Zuidwegt, directeur van de S.D.V. Na de lange zomer was het heel plezierig oude bekenden terug te zien, er

heerste dus al gauw een gezellige en ongedwongen sfeer.

De heer Lentz hield een boeiend en interessant verhaal over de ontwikkelingen in de VOMI, waarbij hij vooral inging op het thema erkenning en op de recente publicatie's in de media o.a. in verband met het bezoek van Koningin Beatrix aan Indonesië. Onze voorzitter deelde mee dat hij is uitgenodigd door de Bisschop van Breda op 16 september naar aanleiding van de brief, die VOMI Noord-Brabant West heeft geschreven (zie Sobat aug. no. 42 blz. 2).

Na het serieuze gedeelte speelden we een loterij met mooie prijzen. Daarna was er nog een gezellig samenzijn.

UITREIKING DRAAGINSIGNE GEWONDEN

Aan ons bestuurslid A. van Nassauw werd op 30 augustus door burgemeester M. Marijnen het Draaginsigne Gewonden uitgereikt. Aanwezig waren zijn vrouw en kinderen, het bestuur VOMI Noord-Brabant West, vrienden en kennissen.

EEN LID "WAS" BOOS

Enige tijd geleden werd ik gebeld door één van onze leden.

Hij begon mij allerlei verwijten te maken over het feit dat hij de "Sobat" niet had ontvangen en of ik er maar voor wilde zorgen dat door mij direct een "Sobat" naar hem verzonden zou worden anders zou hij zijn lidmaatschap opzeggen.

Nadat ik het hele verhaal rustig had aangehoord en ik de gelegenheid kreeg om ook wat te zeggen, vroeg ik hem: "Bent u soms verhuisd en heeft de VOMI daar bericht van ontvangen?"

Toen was het en hele poos stil en eindelijk zet een bedeede stem: "Ja, ik heb inderdaad vergeten mijn adreswijziging door te geven. Mijn excuses voor mijn scheldpartij en ik blijf toch lid".

Beste vrienden, de strekking van dit verhaaltje is duidelijk. Indien u gaat verhuizen, vergeet niet uw nieuwe adres aan ons door te geven. Gaarne ook een bericht aan ons als bij u bekend is dat één van onze VOMI-vrienden is overleden.

Bij voorbaat onze dank voor uw medewerking.

DE NIEUWE TELEFOONNUMMERS VAN HET BESTUUR

Voorzitter	
J. Mol	0165-533048
Vice-voorzitter	
J. Rutjg	0162-433301
Secr./Peningm.	
P. Looyen	0165-560546
2e Secr./Akt. comm.	
Mevr. M. Looyen-van Reusel	0165-560546
2e Penningm.	
L. Jansen	0165-511718
Lid / Akt. comm.	
A. van Nassauw	0165-341330
Sociaal Commissaris	
G. Offerman	0165-536343

Noteer deze gegevens in uw agenda.

Noord-Brabant Oost

Secr. J. van der Ham
De Kraan 60, 5056 EC Berkel-Enschot,
Tel. 013-5333899.

EXCURSIE VUGHT

19 juli j.l. waren op deze zomerse middag een 44-tal belangstellenden van onze vereniging naar het voormalige concentratiekamp Vught gekomen. Nadat deze groep in tweeën was gesplitst, ging een deel naar een zaaltje op het kampterrein, waar een video-film met historische opnamen en interviews werd vertoond. Intussen werd de andere groep over het voormalig kampterrein rondgeleid door ons lid Piet Peters, die deze

rondleiding van deskundig commentaar voorzag.

Nadat beide groepen zowel de filmvoorstelling als de rondleiding hadden gezien, hield onze voorzitter een korte toespraak en legde namens de VOMI een bloemstuk bij de asputten van het crematorium, welke actie de aandacht van andere bezoekers trok. Na afloop bood onze vereniging de deelnemers een kopje koffie aan in het nabijgelegen restaurant "De Ijzeren Man" en na nog een uurtje gezellig nakaarten ging iedereen huiswaarts.

Uw secretaris noteert u graag als deelnemer voor de volgende excursie naar Vught. De kosten hiervoor bedragen f 3,50.

BIJEENKOMST BOXTEL

Op 27 juli j.l. hield onze vereniging een bijeenkomst in Café Marktzicht te Boxtel; ondanks de warmte en de vakantietijd werd deze middag een groot succes.

De zaal was geheel gevuld en er moesten zelfs nog enkele tafels en stoelen worden bijgehaald om iedereen te kunnen plaatsen.

De vertoonde videofilm, die wij sinds kort in ons bezit hebben, is de beste die we tot nu toe hebben vertoond. Goede beelden, een goed commentaar en goede begeleidende muziek. De kwaliteit van deze film was te merken aan de reacties van de aanwezigen; ieder vond herkenningspunten in de vertoonde beelden. Deze middag konden we weer zeer vele nieuwe leden noteren; een teken dat de VOMI nog steeds een grote aantrekkingskracht heeft.

NIEUW-GUINEAGANGERS

Langzamerhand worden er steeds meer Nieuw-Guineagangers lid van de VOMI. Wij verwelkomen ze van harte!

Ook deze veteranen zullen in onze vereniging hun verdiende plaats moeten gaan innemen; zij zijn als regel een stuk jonger, zodat zij nog langer "de kar kunnen trekken".

Wij doen een oproep aan deze groep om nog meer leden aan te brengen en aan het secretariaat namen van hun Sobats door te geven, zodat ook zij op onze bijeenkomsten kunnen worden uitgenodigd.

Als er in bepaalde plaatsen al "kringen" bestaan willen wij daar graag met onze activiteiten op inhaken. Dit geldt uiteraard ook voor de

Indiëgangers, neem dus contact met ons op.

BIJEENKOMSTEN OIRSCHOT

Deze hebben op 21 en 25 september plaatsgevonden; een verslag daarover treft u aan in het decembernummer.

OVERLEDENEN 1e HALFJAAR

Helaas zijn ons in deze periode een zestal leden ontvallen

en wel:

C. Aarts	Tilburg
H. van Dijk	Erp
A. Pennings	Vinkel
M. Witte	Eindhoven
J. Hoornstra	Oss
J. Lenssen	Bakel

Wij herdenken hen op onze bijeenkomsten en onze gedachten zijn bij de nabestaanden.

NAJAARSBIJEENKOMSTEN

In principe zullen wij in de tweede helft van oktober een bijeenkomst houden in de regio Bladel en in de 2e helft van november in Uden.

De leden en de ons bekend zijnde niet-leden uit deze regio's krijgen daarover schriftelijk bericht.

De overige trachten we via de media te bereiken.

Als u iemand uit uw omgeving weet kunt u hem uiteraard ook zelf uitnodigen.

Het verbaast ons nog steeds dat er veel veteranen zijn die nog nooit van de VOMI hebben gehoord. Uw hulp kunnen wij dus goed gebruiken, want het is de bedoeling dat wij dit jaar een ledental van 600 bereiken.

J. van der Ham

Noord-Holland

Secr. E. Pereboom,
K. Klinkenbergstr. 33,
1067 AH Amsterdam.
Tel. 020-6148804.

Een nieuw seizoen staat weer voor de deur. Het bestuur van Noord-Holland heeft de volgende regiobijeenkomsten gepland.

Op 8 november voor de regio Amsterdam (leden uit Amsterdam, Zaanstad en Waterland), vermoedelijk in het H.E.M. Hotel.

Op 22 november voor de regio Noord-Holland Midden (Haarlem, Veijssen,

Beverwijk), in de Linge te Haarlem Noord.

Op 24 januari 1996 voor de regio "Het Gooi" in de Oud Heusden kazerna.

Op 14 februari 1996 voor de regio Noord-Holland Noord in De Nadorst te Blokker.

Noteer deze data alvast in uw agenda. U ontvangt nog een uitnodiging waarin aanvangstijd en adres van lokatie wordt aangegeven alsmede een aanmeldingsformulier.

Verder zijn voor Noord-Holland de volgende bestuursvergaderingen gepland: 8 november 1995; 9 januari 1996; 12 maart 1996; 23 april 1996 en 21 mei 1996.

Het bestuur nodigt de leden uit eventuele voorstellen, suggesties of aanmerkingen voor de vergadering aan de secretaris te doen toekomen. De Algemene Vergadering is deze keer gepland in de laatste week van april 1996 in de Marine kazerna in Amsterdam. Zodra de commandant een datum heeft afgegeven, zal deze in de Sobat bekend worden gemaakt.

E. Pereboom

Utrecht

Secr. A.J.B. Martens,
Chico Mendestr. 67,
3573 AW Utrecht.
Tel. 030-2716895.

15 september a.s. is de ledenvergadering, maar doordat de kopij voor deze Sobat vroegtijdig binnen moet zijn is er nog geen verslag. Wel is er schriftelijk een oproep gedaan om deelname aan de rondvraag van te voren in te zenden, wat ook gebeurd is. Er is er één bij, waar het bestuur geen antwoord op weet. Vandaar dat ik hem hier zal vermelden, in de hoop reacties uit andere bronnen te horen. Onze sobat H.A. Denneman stelt de volgende rondvraagpunt:

"Toen ik als korporaal in Indonesië diende, kreeg ik maandelijks 84 roepia uitbetaald. De officiële koers van de gulden was toen f 1,- op 2 Rp en later f 1,- op 3 Rp. Navraag leerde mij destijds, dat de soldijen volgens Nederlandse maatstaven werden vastgesteld en in gulden naar Indonesië werden overgemaakt.". Mijn vraag is nu: "Waar is het koersverschil van de gulden ten opzichte van de Roepia gebleven? Wie weet

een mogelijkheid om dit uit te zoeken?"

Verder moet ik tot mijn spijt vermelden dat in het vorige verslag de naam van de ons ontvallen sobat A.H. Maassen niet is vermeld. Dat betreurt ik ten zeerste. De voorzitter heeft hem wel genoemd. Verder niets meer te melden en ik wacht uw reacties wel af.

A.J.B. Martens

De Veluwe

Secr. J.J.C. Stramrood,
Binnenhof 36, 6715 DP Ede.
Tel. 0318-638160.

Geheel voor eigen rekening wil ik in deze beladen augustusmaand wat gevoelens, die mij bezig hielden, de revue laten passeren.

Wat een programma's op televisie, wat een discussies in de kranten, je had gewoon moeite om het allemaal te verwerken.

De meest betrokkenen, dat zijn wij toch, zo'n vijftig jaar geleden, samen met de gefinterneerden, de krijgsgevangenen van het KNIL, de Nederlandse en Indo-Europese bevolking, 't Koloniaal Bestuur, Ambonezen, Menadonezen, Chinezzen en mensen van de marine kunnen er toch het beste over meepraten.

De tijd heelt alle wonden, zegt een spreekwoord. Helaas gaat dat niet altijd op. De verliezen, de folteringen, het gemis van ouders, kan heel verstrekkende gevolgen hebben en die gevolgen worden dan door de revisionisten steeds weer naar voren gehaald door allerlei gebeurtenissen uit te pluizen, zonedig met een moreel vingertje geheven en hoe het dan volgens hen wel had gemoeten! Gemakkelijk goede sier proberen te halen zonder gehinderd te worden door enige tegenslag van oorlog of honger. Alles ten koste van een groep mensen die hun democratische plicht deden en levenslang kregen. De 10-jarige VOMI heeft ingezien dat door middel van petitie aan de volksvertegenwoordiging namens de 100.000 Indiëgangers, de politiek iets meer duidelijk zou maken over onze grieven, over weinig of niet erkend worden en onder welke status we onze plicht moesten doen.

Genoemde zaak heeft zeker meege-

wogen bij het bezoek aan Indonesië van H.M. de Koningin.

Geen ontmoeting met P.P., geen excuses en een bezoek aan onze gesneuvelde sobats.

Een opsteker voor de VOMI en voor heel velen een genoegdoening!

Op 14 augustus j.l., 's avonds om 20.00 uur, woonden enkele bestuursleden, waaronder de voorzitter van "VOMI De Veluwe", de dodenherdenking en herdenking van het einde van de 2e W.O. in Ermelo bij.

De Stichting Japanse Ereschulden, in samenwerking met de gemeente Ermelo, had ons en meerdere organisaties daartoe uitgenodigd.

Een indrukwekkende gebeurtenis bij het monument aan de Horsterweg. Toespraken en declamatie door resp. de heer S.A. Lapré en mevrouw Schreuder.

Het signaal "Geef Acht", "Taptoe", minuten stilte en het signaal "Reveille" werd, na de kranlegging door burgemeester en comité, deze korte plechtigheid besloten met het gezongen Wilhelmus en een defilé met bloemlegging.

H.J. Riemsdijk,
Sociaal Commissaris
VOMI - De Veluwe

Zeeland

Secr. J. Kloet, Veldzichtweg 4,
4456 N Lewedorp.
Tel. 0113-612391.

AGENDA ACTIVITEITEN '95-'96

Hoewel u allen een informatiebrief is toegezonden volgen hieronder de data van:

REÛNIE

Marine Kazerne Vliessingen, 8 of 15 november (kies datum), aanvang 10.00 uur.

BIJEENKOMSTEN

5 januari '96:
Oostburg "De vier emmers".
17 januari '96:
Axel "Molenhof".
24 januari '96:
Bruinisse "Dorpshuis".
7 februari '96:
Meliskerke "Ons Huis".
11 februari '96:
Goes "De Spinne".
Aanvang: 13.30 uur.

JAARVERGADERING

19 maart '96 Goes, "Motel Goes".
Aanvang: 13.45 uur.

SOCIAAL COMMISSARIS

Met ingang van 1 september '95 heeft onze Soc. Comm., dhr. Eleveld, om gezondheidsredenen zijn activiteiten voor onze vereniging stop gezet.

Bestuur VOMI Zeeland spreekt zijn erkentelijkheid en dank uit voor het vele werk dat door hem in de afgelopen jaren is verricht voor leden en vereniging.

Wij wensen hem het allerbeste toe met zijn gezondheid. Zodra er een ander lid van onze vereniging deze taak op zich wil nemen, zullen wij dit mededelen.

MEMORIAM

We hebben helaas afscheid moeten nemen van een 2-tal sobats, die ons ontvallen zijn. Te weten A.L. Janssens te Goes en A. Hage te Wemeldinge. Wij betuigen bij deze nogmaals ons medeleven aan de nabestaanden en spreken daarbij de hoop uit dat hun de kracht gegeven mag worden om dit zware verlies te dragen. Mogen deze sobats in vrede rusten.

SECRETARIAAT

Correspondentie, adreswijziging, aanmelden nieuwe leden, melding van zieke sobats, berichten van overlijden altijd zenden aan ons secretariaat.

J. Kloet

Zuid-Holland Noord

Secr. J. Ausma,
Lisztstraat 117,
2551 TC Den Haag.
Tel. 070-3976413.

UITREIKING DRAAGINSIGNE GEWONDEN

Op 23 augustus is door de loco-burgemeester van de gemeente Leiderdorp, Mw. C. Huigen-van Boven, aan ons lid P. Brouwer het Draaginsigne Gewonden uitgereikt.

Van ons bestuur waren de heren B. Verhoef en W.G.L. Topée aanwezig, ook van de zijde van de Wapenbroeders waren vertegenwoordigers aanwezig.

De loco-burgemeester spelde, na een goede en verhelderende speech te

hebben gehouden, het Draaginsigne op.

Onze sobat Brouwer dankte, eniger mate geemotionaliseerd, de loco-burgemeester voor de goede woorden en de uitreiking. Vervolgens gaf hij in vogelvucht weer wat hij zo in het voormalig Ned.-Indië heeft gedaan en op welke wijze hij gewond was geraakt. Daarna spraken de heren Topée en Tomson de heer Brouwer toe en wensden hem en zijn echtgenote dat zij nog vele jaren in goede gezondheid naar het Draaginsigne mogen kijken.

BESTUURSSAMENSTELLING

Zoals u bekend zijn er in de laatste Algemene Vergadering twee nieuwe bestuursleden gekozen, de heren B.J. Mensink en J.W. de Jong en is de heer F. v.d. Meer afgetreden.

In haar bestuursvergadering van 18 juli j.l. heeft het bestuur de functies in het bestuur als volgt verdeeld:

Voorzitter	B. Weijs
2e Voorzitter	P. Kuyvenhoven
Secretaris	J. Ausma
2e Secretaris	J. de Jong
Penningmeester	W. Topée
2e Penningmeester	G. Bekking
Algemene ondersteuning	B. Mensink

G. Bekking, 2e penningmeester, is tevens beheerder van de girorekening nummer 6878965 t.n.v. "VOMI-ZH-Nrd Activiteiten" Op deze rekening mogen alleen stortingen plaatsvinden die verband houden met een activiteit, zoals een excursie o.i.d. De overige betalingen dienen te geschieden op de bekende girorekening nummer 532172 van onze penningmeester.

ACTIVITEITEN

Voor het komende seizoen zijn de volgende bijeenkomsten gepland:

17 oktober 1995, regio 7/6 in Pynacker, in gebouw "De Akker".

15 november 1995, regio 5, Westland, in 's-Gravensande in gebouw "Ons Huis", Heemweg.

30 januari 1996, regio 1, in Katwijk, in gebouw "TRIPODIA", Hoornesplein 155.

20 of 27 februari 1996, regio 8, in Boskoop, lokatie nog onbekend.

27 maart 1996, regio 2, De Veenen, lokatie nog onbekend.

Maart 1996, regio 6, in Delft, lokatie nog onbekend.

April 1996, regio 4, in Den Haag, lokatie nog onbekend.

Voor alle bijeenkomsten geldt: zaal

open 13.30 uur, aanvang 14.00 uur.

Voor nadere informatie over de inhoud van het programma, de lokatie en de juiste datum wordt verwezen naar de volgende Sobats onder verenigingsnieuws en de plaatselijke pers, radio en TV.

Zoals bekend heeft een ieder toegang tot onze bijeenkomsten. Dus als u verhinderd bent op de datum van uw regio, dan bent u van harte welkom in andere regio's.

Breng ook Sobats mee die nog geen lid zijn.

Als u suggesties heeft voor de invulling van het programma neem dan contact op met uw regiovertegenwoordiger of onze secretaris

J. Ausma

NORMANDIË-REIS

Voor een tweede reis naar Normandië in het voorjaar 1996 hebben zich tot heden slechts 4 personen aangemeld. Indien u interesse hebt om deel te nemen aan deze mooie drie/vierdaagse reis, kosten ongeveer f 400,- per persoon, meldt u zich dan per omgaande aan bij onze secretaris. Uw partner is natuurlijk ook welkom.

W.G.L. Topée

Zuid-Holland Zuid

Secr. A.G. Geurink,
Oranjeslaan 35,
3311 DH Dordrecht.
Tel. 078-6130180.

ONTHULLING MONUMENT BINNENMAAS

De tijd die ligt tussen het uitkomen van opvolgende SOBATS noodzaakt weleens vooruit te lopen op zaken die bij het verschijnen van SOBAT nr. 43 reeds hebben plaatsgevonden.

Het betreft hier de voorgenomen onthulling op 15 september 1995 van een gedenkteken ter nagedachtenis aan 7 personen uit Binnenmaas, die in de periode 1941-1950 in het voormalig Nederlands Indië zijn omgekomen.

Op dit gedenkteken, dat geplaatst werd op de begraafplaats "De Essenhof" te Puttershoek, zijn de volgende namen opgenomen:

Huibert van der Hoek, afkomstig uit Mijsheerenland.

Gerrit Gravendeel, afkomstig uit Puttershoek.

Jan Willem Witvliet, afkomstig uit Westmaas.

Cornelis Slabbekoorn, afkomstig uit Heinenoord.

Arie Bevaart, afkomstig uit Maasdam.

Jan Leendert Rongen, afkomstig uit Mijnsheerenland.

Jacob Marinus Gravendeel, afkomstig uit Puttershoek.

Dit gedenkteken is tot stand gekomen door een initiatief van de sobats S.C. Hensen en J.J. Wieringa, beiden uit Heinenoord, die op 15 september de onthulling hebben verricht in aanwezigheid van de heer C. Oversier, burgemeester van Binnenmaas, G. de Jong, voorzitter van VOMI ZUID-HOLLAND ZUID, directe nabestaanden, afgevaardigden van onderdelen waartoe de omgekomenen destijds behoorden, alsmede belangstellenden.

Gesproken werd door de burgemeester van Binnenmaas, de heer C. Oversier en G. de Jong, voorzitter VOMI Zuid-Holland Zuid. Samen met de sobats Hensen en Wieringa hebben zij de kranslegging bij het gedenkteken verzorgd. De plechtigheid werd begeleid door de koperensemble muziekvereniging "Binnenmaas", die koraalmuziek ten gehore bracht. Na afloop van de plechtigheid was er een afsluitende ontmoeting met daarbij uitreiking van een herinnering.

AGENDA ACTIVITEITEN 1995/1996

Ondanks extreem warme dagen/weeken in de afgelopen maanden juli en augustus gaan de voorbereidingen voor de 4 geplande en in Sobat nr. 42 aangekondigde bijeenkomsten onverminderd door. Tijdens de maandelijkse bestuursvergadering wordt getracht een programma samen te stellen dat, zoals eerder gezegd, zal afwijken van hetgeen tot dusver gebruikelijk was. Voor de eerstvolgende bijeenkomsten, n.l. 19 oktober in Verzorgingstehuis Laurens, Sinclair Levisplaats 22, Rotterdam (Ommoord) en 23 november in Zalencentrum "De Til", Breestraat 1, Giessenburg, denkt het bestuur een invulling van het programma gevonden te hebben "VOOR ELCK WAT WILS", een programma met een optreden van de Molukse zanggroep "SAPA SANGKA" en het tussentijds spelen van een bingo. Wij willen onze leden een middag bezorgen, waarbij gezellig bijeen zijn voorop staat met ruimte om bij te praten en ook gedachten uit te wisselen. Behalve de twee reeds genoemde da-

ta en plaatsen vinden er nog twee bijeenkomsten plaats, n.l. op:

13 februari 1996

- Dansschool Jaap van der Graaf, Klevitsweg 107, RIDDERKERK.

19 maart 1996

- Gebouw "Maranatha", Kerkstraat 57, OUD-BEIJERLAND.

Voor alle vier de bijeenkomsten geldt:

Zaal open 13.30 uur.

Aanvang 14.00 uur.

Alle leden in ZUID-HOLLAND ZUID ontvangen, verdeeld over de postcodes in en rondom hun woonplaats, een schriftelijke uitnodiging om deze bijeenkomst bij te wonen.

H.C. Clasquin

Limburg

Secr. L.C. Zéguers, Ailbertuslaan 76, 6461 TC Kerkrade, Tel. 045-5454013.

UITNODIGINGEN

- Van de Commissie Herdenking Burger-Oorlogsslachtoffers (Vereniging Kinderen uit de Japanse Bezetting en de Berisap 1941-1949) ontving het bestuur de uitnodiging aanwezig te willen zijn op de jaarlijkse herdenkingsplechtigheid in de het Stadspark "Hartem" te Roermond op zaterdag 19 augustus 1995. Het spreekt vanzelf dat het bestuur aan deze uitnodiging gevolg heeft gegeven en met een afvaardiging heeft deelgenomen aan deze plechtigheid en bij het defilé een bloemetje bij het monument van deze vereniging heeft neergelegd.

- VOMI Nederland ontving van de Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962 het verzoek om een aantal leden te leveren die tijdens de dodenherdenking op 7 september als een soort ordedienst hun medewerking zouden willen verlenen.

VOMI Nederland op haar beurt heeft daarop een beroep gedaan op VOMI Limburg om hiertin te voorzien. En ook hier was het voor VOMI Limburg vanzelfsprekend om, ondanks het feit dat het verzoek (buiten de schuld van VOMI Nederland) op een zeer laat tijdstip kwam, gehoor te geven aan dit verzoek en heeft men toch nog een aantal leden bereid gevonden hun medewerking te verlenen.

EXCURSIES AWAC'S VliegBasis

Als dit nummer van de Sobat bij de leden in de bus valt, zijn de excursies naar de vliegbasis van de AWAC's (gelegen in het Duitse Teveren) alweer verleden tijd en wij twijfelen er niet aan dat deelnemers hieraan kunnen terugzien op een niet alleen maar geëloogde, maar bovenal op een zeer interessante excursie.

CONTACTBIJENKOMSTEN

Wat, met betrekking tot het tijdstip betreft, voor de bovenstaande excursie gold, is ook voor twee van de drie in het najaar van 1995 geplande contactbijeenkomsten van toepassing; 28 september in Treebeek is dan reeds achter de rug, evenals 17 oktober in Beek.

Rest nog de laatste contactbijeenkomst van dit jaar, namelijk de over enkele dagen (dinsdag 24 oktober) te houden bijeenkomst in het Café-restaurant "t Groene Woud", Graafschap Hornelaan 32 te Weert (aanvang 14.00 uur). Sobats, laat u deze laatste mogelijkheid in 1995 om elkaar te ontmoeten niet ontgaan en breng gerust een of meer kennissen, die mogelijk geïnteresseerd zijn, mee.

L.C. Zéguers

Canada

Secr. D. Walinga, 12 Leacres Str. Brampton, Ontario, Canada L6S 3K6 Tel. (905)-457-8782.

Door een bijeenkomst te organiseren in Canada, is VOMI Canada uitgebreid met 14 nieuwe leden.

Deze leden zijn hoofdzakelijk afkomstig uit Alberta en Brits Columbia. De vereniging bestaat nu uit 225 leden.

De Algemene Ledenvergadering wordt gehouden op 11 oktober 1995 in Brampton (Ontario).

Een verslag hiervan zal gedaan worden in het volgende nummer van "Sobat".

D. Walinga

HERINNERING

Het Nationaal Indië-Monument 1945-1962 te Roermond is een nationaal herdenkingepunt voor de tussen 1945 en 1962 omgekomen militairen in de toenmalige overzeese rijkdelen van het Koninkrijk der Nederlanden. Elk jaar vindt op 7 september bij dit monument een nationale dodenherdenking plaats.

Het is getooid met vredelievende symbolen van de vroegere overzeese rijkdelen.

Zo bevat de dubbele gedenknaald een bronzen schijf, "de tropenson", waaraan een gestyleerde kroonduif kleeft, het symbool van Nieuw-Guinea.

In twee bijzulen zijn twee karbouwen-koppen aangebracht, die de energie voorstellen en als fontein dienst doen. Het water daaruit vloeit door een hardstenen goot over een trappenstelsel weg, dat de kali's en sawah's en dus de vruchtbaarheid voorstelt.

Achttien stalen zuilen met meer dan 5870 namen erin gegraveerd markeren het geheel, rondom acht eretafels met daarop al meer dan honderd herdenkingsplaquettes, aangebracht door onderdelen van de vroegere Indië-krijgsmacht.

De aanbrenging en onthulling van die plaquettes is nog steeds een regelmatig terugkerende plechtigheid, waarbij de oud-militairen en nabestaanden worden uitgenodigd.

Meer dan 100.000 militairen verbleven destijds in Nederlands Indië, o.m. ook het 6-8 R.L.

Ook vanuit Genemuiden maakten enkele sobats deel uit van dit onderdeel.

Het was bij de onthulling van de plaquette van dit bataljon, een plechtigheid die op 10 september 1994 plaatsvond, dat we kennis maakten met de familie Blom. Vijfenveertig jaar na het sneuvelen van hun broer en zwager hoorden deze mensen van ooggetuigen onder welke omstandigheden Bertus Blom omkwam en zagen ze foto's van de boot, zijn begrafenis en zijn latere rustplaats op het ereveld Kembang Koening te Soerabaja. Omdat ze deze foto's graag wilden hebben, beloofde mijn man hiervoor te zorgen, en wij voelden ons ver-

plicht deze zelf naar Brabant te brengen. De familie stelde dit zeer op prijs en we werden met grote gastvrijheid ontvangen.

We zijn er twee dagen gebleven.

We hadden het fotoboek uit Indië meegenomen en het dagboek dat mijn man vanaf de boot tot aan zijn terugkomst bijgehouden had. In deze exacte gegevens stelden zij veel belangstelling.

Verleden week brachten drie familieleden een tegenbezoek aan Genemuiden en hoorden we hoe er achter een simpele naam op het monument een aangrijpende geschiedenis schuil kan gaan.

Mei 1940. In het zuiden van Brabant even bezuiden het militaire vliegveld lag het boerderijtje van de familie Blom. Het gezin telde zes kinderen, drie meisjes en drie jongens. Ons moeke en pake (op zijn Brabants) moesten hard werken om hun gemengd boerenbedrijf draaiend te houden. De tijden waren slecht. De melk bracht maar drie cent per liter op en het gewas vormde ook geen vetpot.

Maar erger nog was de dreiging van oorlog, die hen bezig hield. Het vliegveld was één groot gecamoufleerd gebied.

Het melkvee in de wei was pas te bereiken tussen bunkers en prikkeldraad door. Verschillende keren waren ze al gewaarschuwd dat hun veiligheid in gevaar kon komen bij oorlogshandelingen en dat de kans op antruiming groot was. Moeke had daarom twee grote rieten koffers vol gepakt. In de vroege ochtend van de tiende mei werden ze gewekt door het geloei van sirenes en het dreunen van explosies. Met gevaar voor hun leven vluchtten ze door het bos naar het dorp. Familie antermde zich over hen.

Na de capitulatie bood het boerderijtje een troesteloze aanblik, het was totaal ongeschikt voor verdere bewoning.

Na enige maanden kregen ze een grotere leegstaande boerderij toegewezen aan de andere kant van het vliegveld. Met veel hulp werd het bedrijf voortgezet.

De oorlogsjaren verliepen onrustig. Van de Duitsers ondervonden ze weinig overlast. Van de dichterbij gelegen SS-ers des te meer. Zij richtten herhaaldelijk vernielingen aan en stalen van alles, tot het broodnodige boerenmateriaal toe. Pa Blom deed hierover zijn beklag bij de Duitse kapitein van de vliegbasis met het gevolg dat de dieven de meegenomen spullen terug moesten brengen, hetgeen kwaad bloed bij deze heren zette. Het verzet liet zich ten opzichte van het vliegveld niet onbetuigd en saboteerde waar nodig zo veel mogelijk.

De strategische ligging van de boerderij vormde daarin een belangrijke schakel. Maar toen een transportvliegtuig, geladen met munitie, in de lucht ontplofte en op het dorp terecht kwam, was bij de bezetters de maat vol. De SS kreeg opdracht represaillemaatregelen te treffen en alle omliggende boerderijen te vernietigen. Dit bevel werd onmiddellijk opgevolgd. De eerste boerderij die in vlammen opging, was die van de familie Blom. Voor de tweede keer werden ze ondergebracht in het dorp.

De bevrijding bracht het dorp en de vliegbasis in een soortgelijke positie als in 1940 met dit verschil, dat nu de beschietingen door de Geallieerden werden uitgevoerd. Pa Blom wilde niet meer bij militaire doelen wonen en voor de derde keer verhuisden ze, naar ze hoopten voor de laatste keer, naar drie kilometer verderop.

Hun zonen waren welkome krachten, zolang de dienstplicht geen roet in het eten gooide. De oudste werd afgekeurd, maar koos ook liever een ander beroep. De jongste eveneens. De middelste achter, Bertus, was boer in hart en nieren. Om zoveel mogelijk kennis op te doen werkte hij tijdelijk op een staatsboerderij, die was voorzien van de nieuwste werktuigen en machines.

Reeds twee keer viel een enveloppe van het Ministerie van Oorlog door de brievenbus met de oproep voor militaire dienst. Wegens persoonlijke onmisbaarheid werd hem twee keer vrijstelling verleend, maar de derde keer ontkwam Bertus niet aan dit feit.

Hij vertrok naar de Saksen-Welmar-Kazerne te Arnhem waar hij werd ingedeeld bij 3-6-8 R.I.. Na een half jaar moest hij evenals vele duizenden militaire dienst doen in Nederlands-Indië.

Met de "Kota Inten" zou hij 11 februari 1949 uit Rotterdam vertrekken, maar wegens de dichte mist werd dit uitgesteld naar de nacht van 12 februari. De overtocht duurde tweeëndertig dagen.

15 maart 's ochtends om 08.00 uur voer de boot de haven van Soerabaja binnen. Een militaire kapel verwelkomde de nieuwe militairen met een serenade. Om 10.00 uur volgde de ontscheping en werden ze ondergebracht in de Kromhout-kazerne. De eerste nacht ander de klamboe, het was even wennen aan de warmte. De dag erna werd de post uitgedeeld, en veel bekenden kwamen hem welkom beten. 17 maart, een stralende dag. De stemming was goed na zoveel dagen op zee. 's Morgens stonden open legerwagens klaar en iedereen was druk bezig zijn bagage in te laden. Het doel van de reis was Kediri, 125 kilometer vanaf Soerabaja. Het werd warm en aan het eind van de rit was iedereen moe en stoffig. Het was 4 uur en ze namen intrek in een oude school. Hun eerste werk was zandzakken vullen voor het in stelling brengen van de post. Volgens de hier gelegen jongens was het een onrustig gebied. Hun aanbod om die eerste nacht assistentie te verlenen, omdat 'baroes' nog wel eens een warm onthaal kregen, wees de commandant hooghartig van de hand. Water was er nog niet, maar werd even later met een tankwagen aangevoerd. Tot Bertus grote vreugde was de chauffeur een kennis van hem. De duisternis viel snel. Voor de nieuwelingen een beangstigend gevoel. In de volgende rustpauze schreef Bertus een brief naar moeke, dat hij goed overgekomen was. Hij stak de brief in zijn linker borstzak. Een uur later kwam de alarmmelding; en in grote haast werden de stellingen betrokken. De aanval was hevig en er werd meteen versterking gevraagd. Onmiddellijk kwamen de makkers hen te hulp met gevechtswagens en zware bewapening. De prijs was hoog, want toen de aanval was afgeslagen, waren er naast enkele gewonden drie doden te betreuren. Eén ervan was Bertus. De brief naar moeke werd niet gepost. De volgende dag

werden de drie doden vanuit het witte Javaanse kerkje met militaire eer begraven.

Vanaf het tijdstip dat de 'Kota Inten' uitvoer volgden de huisgenoten op de kaart de route van het schip. Vanuit Port Said kwamen er brieven en een kaart van de boot. Vanuit Soerabaja nog een kaart met het opschrift 'brief volgt'. Daarna kwam er niets meer. Eerst sloeg de familie hier geen acht op. Misschien bleef er post liggen. Bovendien ging zus Riek trouwen en daar moest het nodige voor gebeuren. Toen er na twee weken nog geen bericht kwam, werden ze ongerust en ging de familie her en der inlichtingen inwinnen. Echter zonder resultaat. Pas na vijf weken kwam via de gemeente het droevige bericht dat Bertus Blom op 17 maart gesneuveld was. In de Grote Sint Petrus-kerk, die tot de laatste plaats toe bezet was, werd een rouwdienst gehouden. Een groep militairen uit Breda vormde bij deze plechtigheid een srewacht. Het huwelijk van Riek werd zes weken uitgesteld en het bruidspaar trouwde als teken van rouw in het zwart. De vragen bleven de familie achtervolgen. De persoonlijke bezittingen van

Bertus werden niet terug gestuurd, ook geen foto's van de begrafenis. Alleen een brief van de aalmoezenier en een officieel bericht van het Ministerie van Oorlog. Geen bezoek van legerleiding na terugkomst uit de tropen.

Slechts één bezoek van een dienstmakker, die opmerkte dat er grote fouten waren gemaakt. Jaren later kwam een commandant door schuldgevoel gekweld dit bevestigen. Pa Blom was sterk verouderd. Hij miste in zijn bedrijf zijn altijd ijverige zoon, en toen enkele jaren later van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat een schrijven kwam dat in verband met de doortrekking van de snelweg A-58, Tilburg-Breda, de boerderij na verloop van tijd verdwijnen moest, omdat deze het tracé van de snelweg kruiste, gaf hij de moed op. De snelweg kwam er, en moeke en pake en twee kinderen gingen naar de oudste zoon. Deze had een boomkwekerij en voor pake nog wel wat werk te doen. Hier eindigde ook zijn leven op 70-jarige leeftijd. Voor de familie Blom waarvan nog vijf broers en zusters in leven zijn, is het monument in Roermond de enige tastbare herinnering aan hun broer Bertus Blom, geboren 18-11-1925, gesneuveld 17-03-1949 te Kediri.

Ik moet

Ik moet mij steeds bedwingen
om niet uit m'n vel te springen.

Steeds is er wel iets loos
en maak ik me o zo boos.

Maar denk dan later, stomme gek
waarom hou je niet gewoon je bek.

Zie graag om me heen heel veel mensen,
't goede allemaal en de beste wensen.

Even geen enge dingen, hou je gemak
en vertel me liever 'n leuke bak.

Ik moet zoeken naar 'n lach
lijkt wel of het niet meer mag.

Die trouwigheid, 't maakt me ziek
dus allemaal samen "love de komiek".

Samen zingen, hand in hand
o VOMI van heel Nederland.

Gerrit

sociale
CEB-
VOMI

ONAFHANKELIJKHEIDS- VIERING INDONESIAË

Het is jammer, dat geen lid van ons hoofdbestuur deel heeft uitgemaakt van de delegatie die H.M. onze Koningin vergezelde tijdens het Statiebezoek aan Indonesië na de 50e viering van de onafhankelijkheid van dit land.

Jammer, omdat toch ieder land vrij is in de keuze van de datum, waarop het geacht wordt een zelfstandige staat te zijn geworden. Voor ons eigen land hebben wij dan een nogal royale keuzemogelijkheid. Immers, wanneer is Nederland een zelfstandige natie geworden? Nu, dan kunt u kiezen uit o.a.:

- het begin van de 80-jarige oorlog in 1568;
- de inname van Den Briel op 1 april 1572: het eerste "de facto" gezag van de "Vrije Republiek der Verenigde Nederlanden";
- de Vrede van Munster waarbij ons land "de jure" de status van onafhankelijke natie verwierf;

d. 1813; de "bevrijding": van de Franse overheersing, die uiteindelijk leidde tot onze huidige staatsvorm!

Ook ten aanzien van de Republiek Indonesië kennen we twee stadia: de erkenning "de facto" van het gebied in Midden-Java na de z.g. Lingadjati-overeenkomst. De erkenning "de jure" volgt dan op 27 december 1949. Het komt mij voor typisch Nederlands te zijn om op zulke futiliteiten deelname te laten afketsen. Het komt overeen met het gekissebis in ons Nederlands Parlement in de jaren 1946 over het "aangeklede" dan wel het "naakte" Lingadjati, onder aanvoering van de fractievoorzitter van de K.V.P. de heer Rommel!

Al met al beschouw ik dit als een gemiste kans.

J. Kruit, Kapitein b.d. K.I.u.

OP ZOEK NAAR

Sobat M. v. Helvoort, Nederhof 30, 5258 CC Berlicum, Tel. 04103-2077 is op zoek naar sergeant 1e klas

Veembrink, destijds (1953-1954) gediend hebbende in Nieuw-Guinea met als adres: FAK FAK, Nieuw-Guinea. Goarne reacties (schriftelijk of telefonisch) aan nevenstaand adres.

In Memoriam

In gepaste stilte en met grote eerbied brengen wij een laatste Ere-salut aan:

M. Gloudemans	Veghel
G. Kok	Capelle aan de IJssel
P. Pols	Ridderkerk
C. van Reijn	Gorinchem
J. Teijgeler	Vlaardingen
M.B. Stibbe	Caesarea Israël
A.L. Jansens	Goes
J.A. van de Hogen	Wijchen
W. Dekker	Hoevelaken
A.H. Maassen	Zeist
F. Schoonderbeek	Arnhem
F. van Oosten	's-Gravenzande
F.P. Boekamp	Noordsleen
A.F. Withoos	Keilor East Victoria Australië
J. Th. Nelemans	Zoetermeer
J. M. Sluiter	Spijkenisse
P.J. Fraanje	Ridderkerk
W. de Jong	Ridderkerk
C. Kervozee	Rotterdam
A.M. Burghout	Santpoort-Z
J.C. Reedijk	's-Gravenzande
J. School	Zwaag
PLN. Hanse	Wormer
Tj. Douma	Burgum
H. Broer	Joure
J. Jaspers Fayer	Bowmanville Ontario Canada
H. Hagenaars	Bergen op Zoom
H.A. Wegman	Veenwouden
J. Hoogstraten	Dirksland
P. in 't Velt	Hoogvliet
W.C.H. de Geus	's-Gravenhage
J. Limburg	Purmerend
Mw. J.E. van Dee	Breda
B. Tamnge	Volkel
K.A. Cladder	Amstelveen

sociale
VOM

Moge de warmte en liefde van Uw naasten en ons aller oprecht medeleven U de kracht en de moed geven dit zware verlies te dragen.

V.B.

V.O.M.I.

**Speciale aanbieding
V.O.M.I. - adreszegels**

toko

afmetingen 42 x 21 mm gegomd
500 stuks (minimum) f 35,- franco
de telefoonnummers gaan binnen-
kort wijzigen in Nederland en het is
nu de gelegenheid om deze adresze-
gels te bestellen bij het Fonds
Sociale Zorg te Ter Aar Oost,
Kanaalweg 12.

**V.O.M.I. - demobilisatiespeldje
met sureté en zwaar verguld**

K.B. kwaliteit f 10,- franco

V.O.M.I. - OVW insigne
afmeting 11 mm hoog
met sureté en zwaar verguld
K.B. kwaliteit f 10,- franco

U kunt ze bestellen bij het Fonds
Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland te
Ter Aar
V.B.

EXTRA AANBIEDING

V.O.M.I. Agenda's 1996
eenvoudige uitvoering f 3,50
plus verzending en porto

Verder Uw speciale aandacht voor de
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten

25 stuks f 10,- portvrij

Koop ze en U helpt Uw oud-dienst-
makers hiermee!!!

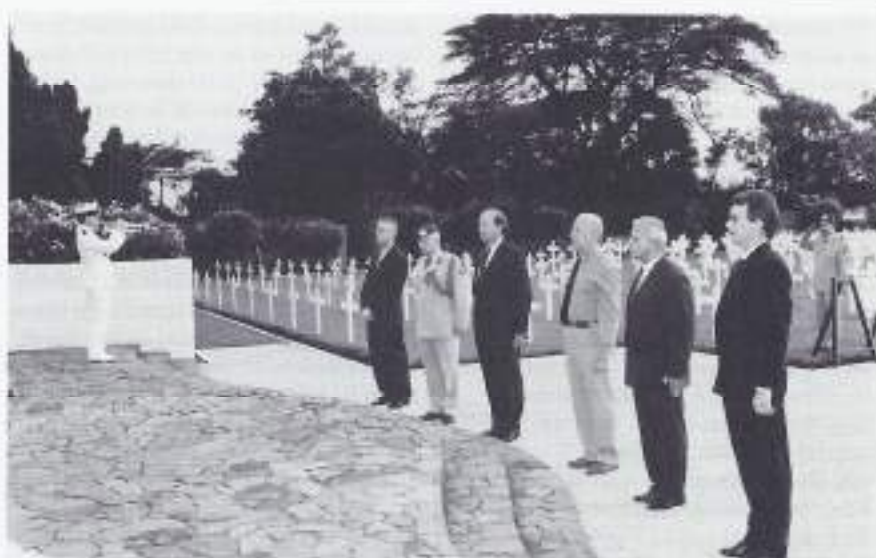
ATTENTIE

Ter voorkoming van misverstanden of z.g. nalatigheid verzoek ik U allen
het juist huisnummer op de enveloppe te plaatsen voor alle post welke
voor mij is bestemd.

Geen 11, 17, 77 of 110 maar 117!

Namens mijn verre en naaste burea,

hartelijk dank

Tijdens zijn verblijf in Indonesië in mei van dit jaar heeft onze secretaris, de heer G.M. Determan, op 4 mei op het ereveld Menteng Pulo te Jakarta de kranslegging bijgewaand bij het monument aldaar. Kransen werden gelegd door de ambassadeur, Z.E. mr. Brauwiers (3e van links) namens de Nederlandse regering, de V.O.M.I. door onze secretaris, en verder werden nog kransen gelegd namens BNMO, VP, de Nederlandse gemeenschap en de Nederlandse schooljeugd aldaar.

Onze secretaris, de heer G.M. Determan, legt op 4 mei 1995 een krans bij het centrale monument op het ereveld Menteng Pulo te Jakarta.

Op tijgerjacht

Het is nog vroeg in de ochtend als Joop, onze kok op een buitenpost de daput (keuken) binnengaat voor zijn dagelijks werk. Theewater koken – de drum moet weer vol – en zijn broodoventje van golfplaten gereedmaken. Joop is kok en broodbakker tegelijk. Hij is net zijn werk begonnen, als hij een gerucht achter zich hoort.

Hij draait zich vliegensvlug om, want je weet maar nooit? Het is een oude man uit een nabij gelegen kampong, de man stoot onsamenhangende klanken uit.

Hij is zichtbaar in paniek. Joop kan er geen woord van verstaan. Eén van de inlandse politiemannen, die binnen het detachement wachtdiensten loopt, komt erbij en heeft het verhaal vlug eruit. Een grote tijger heeft aan de buitenrand van de kampong een bewoner meegesleurd, de bush-bush in. Hij smeekt of "toean sergeant" snel wil komen en het dier met z'n senapan (geweer) wil komen doodschieten. De politiemann neemt de man mee naar de detachementscommandant en brengt het verhaal over. De sergeant is direct bereid mee te gaan en geeft de politiemann opdracht de korporaal te wekken en hem te vragen met een groep van zeven man met de man mee te gaan. Joop heeft intussen voor thee en brood gezorgd en binnen een half uur is de groep met de driekwart-tonner vertrokken richting harimau (tijger). In de kampong moeten ze proberen een te gids te charteren, die ze op de juiste tijgerroute kan brengen omdat, volgens de oude man, de tijger steeds op dezelfde plaats verschijnt en al meer zijn prooi heeft meegesleurd, zij het dat het dan geen mens maar een huisdier betrof, een hond of een geit. Eén en ander is snel geregeld, en binnen een kwartier zijn de mannen op tijgerjacht. De gids weet feilloos de weg in de bush-bush en brengt ze snel op het goede spoor. De bush-bush wordt steeds dichter en men loopt in ganse pas over het dichtbegroeide tijgerpad. Met een kapmes in de hand loopt de gids voor en de politiemann vormt de achterhoede. De gids vertelt intussen dat ze al enkele malen vallen hebben gemaakt om de tijger te vangen, maar dat hij er nooit ingetrapt is. Op een gegeven wordt het donker. Het lijkt of ze in een

soort tunnel lopen. Half gebukt, half lopend gaan ze er één voor één door met het geweer in de aanslag, hetgeen niet gemakkelijk beweegt. De spanning is groter dan het ongemak van scherpe dorren die door de dunne uniformen heendringen en hier en daar wordt er zachtjes gevloekt. De gids waarschuwt en vraagt volkomen stilte, want de tijger moet nu dichtbij zijn. Alle moeite is vergeefs. De tijger laat zich niet horen of zien en, als ze uit het dichte struikgewas weer in het volle licht komen, begrijpen ze dat de tijger gevlogen is.

Teleurstelling alom, zowel bij de manne van het detachement als bij de kampongbewoners. De koffie die ze van de kampong-kepala aangeboden krijgen smaakt best, dat wel, maar er is toch een gevoel van ongenoegen overgebleven. De kampong-kepala vraagt echter af ze het vannacht nog een keer willen proberen en nadat de korporaal beloofd heeft het aan de "toean sergeant" te vragen geeft hij het sein voor terugkeer naar het detachement. De sergeant is direct te porren voor een nachtelijke patrouille en zo gaat rond middernacht een tweede poging van start. De spanning is nog intenser dan 's morgens.

Het is aarde donker en de nachtelijke geluiden van ritselende slangen en bloedzuigers die goed hun best doen op de ledematen van de Hollandse jongens, doen deze geen echt plezier op de tijgerjacht. De gids loopt op zijn blote kaki's en zo gaat het schuifelend voorwaarts. Plotseling komt het gefluisterde bevel "halt" en wordt het doodstil.

Zou de gids het andier gevonden hebben? Ze weten het niet en wachten af. Dan komt alweer fluisterend het bevel "rechts omkeer" en staan de mannen niet meer achter, maar naast elkaar.

De sergeant, die de plaats van de kor-

poraal heeft ingenomen, schijnt met zijn sterke zaklantaarn recht vooruit de dichte bebassing in. En dan gebeurt plotseling alles tegelijk. Een vreselijk geblaas en gegrom van een dier in doodsnood doet ze allemaal schrikken. Een fel gekleurd voorwerp vliegt over de hoofden van de mannen heen en de tijger is aan de andere kant van het pad verdwenen zonder dat iemand een schot heeft kunnen lossen. De gids is lijkbleek en de mannen staan op hun benen te trillen. Noodgedwongen wordt de terugweg aanvaard en nog in de kleine uurtjes komen ze de kampong weer in, waar het bericht van de mislukking al bekend is. De berichtgeving zonder telefoon is nog steeds erg snel in deze omgeving.

De gids denkt dat de tijger niet meer terug zal komen, en zal zijn jachtterrein wel gaan verleggen. De man krijgt gelijk, het beest is na die tijd niet meer gesignaleerd in de buurt. Toch een klein succesje.

Een maand later komt er bericht vanuit een andere kampong, ongeveer 10 km westelijker, dat daar een grote vrouwtje tijger is gevangen in een valkuil, waar hij door een KNIL-sergeant is doodgeschoten. Zou het onze tijger zijn, vroegen de kampongbewoners en de Hollandse soldaten zich af. Het moest haast wel.

Joop de Neef

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

V.O.M.I.

toko

Fonds Sociale Zorg

Met herkenning begint erkenning !

Met meer leden meer kracht !

fonds
sociale
zorg

sociale
VOMI

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden !

Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterraut van uw auto !

U kunt ze bestellen bij de penningmeester van uw vereniging.

V.O.M.I. borstembleem	f 12,50
V.O.M.I. stropdas donkerrood	f 22,50
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	f 22,50
V.O.M.I. stickers	f 1,00
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten, 25 stuks	f 10,00
	portvrij
V.O.M.I. luxe aanstekers	f 7,50
V.O.M.I. sleutelhangers	f 8,00
V.O.M.I. rollerpennen	f 1,50
V.O.M.I. ballpoints	f 1,00
V.O.M.I. demobilisatiespeldje met sureté verguld	f 12,50
	portvrij
V.O.M.I. OVW-speldje met sureté verguld	f 12,50
	portvrij

U kunt de artikelen ook bestellen bij de
Beheerders van het Fonds Sociale Zorg:

L. van Eijk, Oost Kanaalweg 12A, 2461 EP Ter Aar,
Tel. 01722 - 2705, Postgiro 6131844

Tj. J. Gaastra, A. van Heusdenstraat 15,
2461 VJ Ter Aar, Tel. 01722 - 2452

Ook hier wordt minimaal f 2,50 extra in rekening
gebracht voor verzending en porto.

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt
minimaal f 2,50 extra berekend voor verzending en porto

POSTZEGELS

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, bewaar ze en stuur ze naar **Mevrouw Jac. Holewijn, De Goede Hoop 13, 2021 AP Haarlem, Tel. 023 - 253058.**

De opbrengst komt volledig ten goede van het **Fonds Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland.**

Alle aangesloten Verenigingen worden verzocht ook aan de inzameling mee te werken.

V.B.

INDIVIDUELE DOCH VERZORGDE REIZEN naar INDONESIË

VOLGENS UW EIGEN REISWENSEN (PRIVACYTOURS ®)

Tallose mogelijkheden

WIJ KUNNEN OOK REIZEN SAMENSTELLEN VOOR INDIË-VETERANENGROEPINGEN (BASE TOURS)

Geïnteresseerd?

Geef telefonisch of schriftelijk uw wensen door voor een blijvend reisvoorstel plus kostenindicatie.

Uiteraard bent u ook van harte welkom op ons kantoor.

AURORA TRAVEL SERVICE B.V.

(ANVR/SGR nr. 15021ATA)

Clauskinderdijkweg 26-29, 1060 HN Amsterdam. Tel. 0206193377/6199305

(zaterdag telefonisch niet bereikbaar).

Kantooruren: maandag t/m vrijdag 09.00 - 17.00 uur. Zaterdag 09.00 - 12.00 uur.

VETERANENPAS

Bij boeking van een AURORA-reis naar Indonesië zal aan de houder van een veteranenpas een bedrag aan "zakgeld" worden overhandigd. Bij alleen een vliegbiljet naar Indonesië is dit Rp. 50.000,- en bij een complete tour Rp. 150.000,-. Dit laatste zal echter pas in Indonesië worden overhandigd in verband met de betreffende in- en uitvoerbepalingen.

Bent u geïnteresseerd in deze reizen, geef ons dan telefonisch of schriftelijk uw wensen door. Wij maken dan vrijblijvend een reisvoorstel met de daarbij behorende reissom.

Inlichtingen omtrent prijzen, dienstregelingen, afschrijft, enz. worden verstrekt volgens de laatste in ons bezit zijnde gegevens, echter onder alle voorbehoud. Registratie K.v.K. Amsterdam 147459